

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra veřejné správy

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Digitalizace veřejné správy v době koronavirové

Autor: Mgr. Denisa Kaslová

Vedoucí práce: JUDr. Tomáš Louda, CSc.

Plzeň 2022

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Mgr. Denisa KASLOVÁ**
Osobní číslo: **R18M0252P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Digitalizace veřejné správy v době koronavirové**
Zadávací katedra: **Katedra veřejné správy**

Zásady pro vypracování

Úvod

Vymezení základních pojmů

eGovernment

Digitalizace veřejné správy v době koronaviru

Srovnání digitalizace ve vybraných kruzích veřejné správy

Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

LIDINSKÝ, Vít. *EGovernment bezpečně*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2462-1.
MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. Praha: Leges, 2012. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6.
VANÍČEK, Zdeněk a Stanislav A. MARCHAL. *Právní aspekty eGovernmentu v ČR*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-855-0.
POMAHAČ, Richard a Olga VIDLÁKOVÁ. *Veřejná správa*. Praha: C.H. Beck, 2002. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-717-9748-0.
DONÁT, Josef a Jan TOMÍŠEK. *Právo v síti: průvodce právem na internetu*. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-807400-610-4.

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Tomáš Louda, CSc.**
Katedra veřejné správy

Datum zadání diplomové práce: **29. března 2021**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2022**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

JUDr. Tomáš Louda, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 25. října 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci na téma „Digitalizace veřejné správy v době koronavirové“ zpracovala samostatně, a že jsem vyznačila veškeré prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.

V Plzni dne 30. března 2022

.....

Mgr. Denisa Kaslová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu JUDr. Tomáši Loudovi, CSc. za jeho ochotu a cenné rady při vedení mé diplomové práce. Dík patří také mé rodině za její podporu při psaní této diplomové práce.

Obsah

Úvod	9
1 Vymezení základních pojmů	11
1.1 Veřejná správa	11
1.1.1 Státní správa	13
1.1.2 Samospráva	14
1.2 Digitalizace veřejné správy	16
1.2.1 Digitální služby	17
1.2.2 Kybernetická bezpečnost	19
2 E-government	22
2.1 Symboly e-governmentu	23
2.2 Datové schránky	26
2.3 Autorizovaná konverze dokumentů	29
2.4 Základní registry	30
2.5 Czech POINT	32
2.6 Portál veřejné správy a Portál občana	33
2.7 Elektronická identita a elektronický podpis	34
2.8 Spisová služba	36
2.9 Stručný popis pojetí e-governmentu ve vybraných státech Evropské unie	36
2.10 Pozitiva a negativa e-governmentu	38
3 Digitalizace veřejné správy v době koronavirové	40
3.1 Onemocnění covid-19	40
3.2 Covid-19 ve světě	41
3.3 Covid-19 v České republice	42
3.3.1 Nouzový stav a související opatření	43
3.4 Digitalizace České republiky v době pandemie	45

3.4.1	Digitální Česko 2018+	45
3.4.2	Projekt bankovní identity	48
3.4.3	Portál veřejné správy a Portál občana	48
3.4.4	Úplné elektronické podání	49
3.4.5	E-rouška, e-recept, Tečka a Očkovací portál občana.....	49
3.4.6	Poštovní datové zprávy	50
3.4.7	Inovační strategie České republiky 2019–2030.....	52
3.4.8	Národní plán obnovy.....	53
3.4.9	Index DESI.....	54
3.4.10	Doporučení Rady Evropské unie	56
3.4.11	Mezinárodní spolupráce.....	56
3.5	Shrnutí	58
4	Srovnání digitalizace ve vybraných kruzích veřejné správy	60
4.1	Srovnání podaných datových zpráv fyzickými osobami	60
4.1.1	Česká republika.....	60
4.1.2	Městská část Praha 2 a Městský obvod Plzeň 2 – Slovany	61
4.1.3	Městská část Praha 6 a Městský obvod Plzeň 6 – Litice	62
4.1.4	Zbiroh a Kostelec na Hané.....	63
4.2	Forma komunikace v době pandemie	64
4.3	Využívání prostředků dálkové komunikace.....	66
4.4	Shrnutí	67
	Závěr	70
	Resumé.....	72
	Seznam použitých zdrojů	73
	Odborná literatura	73
	Právní předpisy	75
	Webové zdroje	76

Ostatní zdroje	80
Seznamy	81
Seznam obrázků	81
Seznam grafů	81
Seznam tabulek	81
Seznam zkratek a symbolů.....	82
Seznam příloh	83

Úvod

Tématem mé diplomové práce je „Digitalizace veřejné správy v době koronavirové“, ve své práci se budu zabývat různými aspekty digitalizace veřejné správy zejména v České republice. Toto téma jsem si pro svou diplomovou práci zvolila, protože věřím, že je jedním z nejdiskutovanějších v rámci modernizace současné veřejné správy. Od jara 2020 nejen Českou republiku, ale i celý svět postupně postihla pandemie onemocnění covid-19, která ochromila prakticky veškeré sféry našeho života. Z tohoto důvodu považuji za důležité se tomuto neobvyklému období našich dějin ve své práci věnovat, pokusit se toto období i digitalizaci veřejné správy v České republice popsat, zaznamenat úskalí, která nám období přineslo a zkusit zjistit, jak v určitých oblastech veřejné správy mohlo ovlivnit její digitalizaci.

Ve své diplomové práci nejprve vymezím základní pojmy týkající se digitalizace veřejné správy. Vysvětlím pojmy veřejné správy, kde se zaměřím na její rozdělení, dále pojem digitalizace veřejné správy a digitálních služeb, kde se budu okrajově zabývat i kybernetickou bezpečností.

V další kapitole své práce se zaměřím na e-government v České republice. Budu se věnovat symbolům e-governmentu, datovým schránkám, autorizované konverzi dokumentů, základním registrům a jejím druhům, Czech POINTu, Portálu veřejné správy a Portálu občana. Dále se zaměřím na problematiku elektronické identity a elektronického podpisu, poté spisové služby a pokusím se stručně nastínit pojetí e-governmentu ve vybraných státech Evropské unie. Závěrem této kapitoly bude shrnutí pozitiv a negativ e-governmentu.

Má práce se v další kapitole bude věnovat digitalizaci veřejné správy v době koronaviru, kdy popíši stručně dobu pandemie onemocnění covid-19, jak v České republice, tak ve světě. Dále se v práci zaměřím na vývoj digitalizace české veřejné správy v této době a pokusím se nastínit stěžejní projekty související s digitalizací veřejné správy v České republice, které byly ovlivněny touto pandemií.

Poslední kapitola mé diplomové práce bude věnována srovnání digitalizace ve vybraných kruzích veřejné správy. Konkrétně se bude zabývat srovnáním počtu podaných datových zpráv prostřednictvím datových schránek fyzických osob v České republice v době před pandemií a v době pandemie, jelikož předpokládám, že doba pandemie napomohla vyššímu využívání jednotlivých prvků digitalizace

veřejné správy. Dále stejným způsobem srovnám vybrané subjekty, kterými budou Městská část Praha 2 a Městský obvod Plzeň 2 – Slovany, Městská část Praha 6 a Městský obvod Plzeň 6 – Litice, město Zbiroh a město Kostelec na Hané. Následně se v této kapitole pokusím u stejných subjektů zjistit převažující formu komunikace mezi veřejnou správou a fyzickými či právníckými osobami a také využívání prostředků dálkové komunikace v době koronavirové.

Cílem mé práce je tedy nastínit problematiku digitalizace veřejné správy v České republice v době koronavirové jak v teorii, kterou podložím příslušnou odbornou literaturou, webovými zdroji a právními předpisy, tak v praxi, která se bude týkat charakteristiky výše popsaných forem digitalizace ve vybraných kruzích veřejné správy v době koronavirové a jejich následnému srovnání.

1 Vymezení základních pojmů

1.1 Veřejná správa

Definovat jednoznačně pojem veřejné správy je velmi obtížné. V průběhu zkoumání veřejné správy bylo zaznamenáno velké množství pokusů správu přesně popsat a definovat. Veřejnou správu nelze ztotožňovat se správou v obecném významu, která zahrnuje činnosti, které směřují nejen k plnění cílů veřejných, ale i soukromých.¹ Definice veřejné správy nelze nalézt ani v žádném právním předpisu. Veřejná správa v obecném významu představuje správu veřejných záležitostí, kterou vykonávají subjekty veřejné správy a jejich orgány ve veřejném zájmu, přičemž veřejné záležitosti jsou takové záležitosti, které jsou obecně prospěšné pro celou společnost a při jejich realizaci je uplatňována veřejná moc.² Významným úkolem veřejné správy je uplatňovat a chránit veřejný zájem v souladu s principem legality. V případě, že stát poskytne určité sociální skupině více či méně výhod než jiné sociální skupině, může tak činit pouze ve veřejném zájmu a pro veřejné blaho.³

„Dnešní pojetí veřejné správy je jako služby nebo governance. Takové pojetí vyznačuje veřejnou správu v širším významu jako vládnutí nebo správu věcí veřejných za aktivní účasti občanů a v jejich prospěch. Předznamenává další úkoly, které se sice pohybují v rámci právního řádu, jejich realizace nemá tradiční veřejnoprávní povahu (vydat prováděcí předpis k zákonu nebo rozhodnutí na základě zákona), ale používá smluvních forem soukromého práva, i faktických úkonů jako doporučení, nezavazující informace, výzvy apod.“⁴

Veřejnou správu je možné vnímat v materiálním pojetí nebo v organizačním pojetí. U materiálního pojetí je směrodatný obsah veřejné správy a povaha jejich jednotlivých úkonů. Veřejná správa v tomto pojetí představuje souhrn všech správních činností souvisejících s veřejnou mocí na ústřední i místní úrovni a s poskytováním veřejných služeb. U organizačního pojetí veřejné správy není

¹ HENDRYCH, Dušan. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-561-0, str. 11.

² HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-263-9.

³ POMAHAČ, Richard. *Veřejná správa*. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-447-6.

⁴ HENDRYCH, Dušan. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-561-0.

rozhodující obsah a charakter činnosti jako u materiálního pojetí, ale je zde směrodatný vykonavatel správních činností. U organizačního pojetí se jedná o veřejnou správu ve smyslu činnosti organizačních jednotek a osob, které jsou buď správními úřady nebo úředními osobami vykonávajícími správní úkony nebo také případných zařízení s postavením nepřímých subjektů veřejné správy. Z tohoto vyplývá, že veřejnou správu v organizačním neboli formálním pojetí lze chápat jako soubor institucí. Vymezení veřejné správy v obou těchto pojetích je v demokratickém státě spojeno s dělbou moci, tedy rozdělením na moc zákonodárnou, výkonnou a soudní.⁵

Pojem veřejné správy je spojen mimo jiné poměrně zásadně i s pojmem managementu, který se ve veřejné sféře nazývá termíny „New Management“ nebo „Public Management“, případně i „Verwaltungsmanagement“, „Wirkungsorientierte Verwaltungsführung“, „Neues Steuerungsmodell“ či „le management public“. Management ve veřejné správě se vymezuje jako řízení ve veřejné správě, toto je patrné zejména na britské a americké koncepci „New Managementu“. Management je možné členit dle obdobných hledisek jako veřejnou správu, tedy na funkční management (výkon určité činnosti), institucionální management (organizační) a personální management, který vymezuje okruh osob, které se podílejí na rozhodování a chodu institucí. Dále se management dělí na tři hlavní úrovně, kterými jsou top management, middle management, junior management.⁶

„Manažerský přístup k jevu veřejné správy se dotýká především její vnitřní organizační struktury a efektivního řízení takové struktury po stránce věcné a personální. V externím působení veřejné správy pak spíše fiskální správy a služby veřejnosti, tj. ve vztazích k občanům a institucím v rámci objektivně daného společenství lidí spjatých s určitým územím, zájmem nebo majetkem. V tomto smyslu pozorujeme snahu o nápravu spočívající v tom, že v oblasti veřejné správy se v poslední době věnuje větší pozornost „dobré správě“ (Good Governance) jako procesu vládnutí a jeho kontrole a participaci občanů na tomto procesu než vládě či správě samotné. Spojitost s managementem je zřejmá. Vykonávat dobrou správu je vlastně rozšíření klasického managementu o nový rozměr, který se projevuje

⁵ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-263-9.

⁶ HENDRYCH, Dušan. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-561-0.

v externím působení veřejné správy a stává se pravým smyslem působení veřejné správy ve společnosti. Aby mohla veřejná správa dostát svému poslání a úkolům z toho vyplývajícím, musí být dobře a odpovědně řízena, což bývá spojováno s její efektivností. K tomu prostředky managementu mohou výrazně napomoci. Nelze však v tomto kontextu přehlížet otázku demokratizace veřejné správy jako stejně významného cíle moderní veřejné správy.“⁷

Dobrá správa je pojem, jenž popisuje takové chování orgánů veřejné správy, které jim sice nepředepisuje přímo zákon, ale které je po nich možné spravedlivě požadovat. Špatná správa může vést ke vzniku nespravedlností, k průtahům či jiným nežádoucím důsledkům. Principy dobré správy shrnul v roce 2006 v České republice první veřejný ochránce práv, kterým byl Otakar Motejl. Tyto principy vycházejí zejména z Evropského kodexu dobré správní praxe Evropské unie. Mezi tyto principy se řadí:

- dodržování právního řádu
- nestrannost
- včasnost
- předvídatelnost
- přesvědčivost
- přiměřenost
- efektivnost
- odpovědnost
- otevřenost
- vstřícnost.⁸

1.1.1 Státní správa

Veřejná správa se dělí na státní správu a samosprávu. Pro státní správu jsou typické vztahy nadřízenosti a podřízenosti. Státní správa představuje jeden ze základních druhů činnosti státu a jejím cílem je plnit funkce státu na základě a v mezích právních předpisů.⁹

⁷ HENDRYCH, Dušan. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-561-0, str. 20.

⁸ *Principy dobré správy: Sborník příspěvků přednesených na pracovní konferenci*. Brno, 2006. ISBN 80-210-4001-7.

⁹ HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2010. ISBN 978-80-7380-263-9.

Subjektem státní správy je stát a jeho orgány, veřejnoprávní korporace a jejich orgány, dále jsou subjekty státní správy také ty subjekty, na které byl zákonem delegován výkon státní správy. Státní správu lze z hlediska subjektů dělit dále na státní správu přímou a nepřímou. Státní správa přímá je vykonávána bezprostředně státními orgány, zatímco státní správa nepřímá je vykonávána v rámci přenesené působnosti veřejnosprávními korporacemi či pověřenými právníckými a fyzickými osobami. Přímou je vykonávána státní správa orgány státu či správními úřady jako organizačními složkami bez právní subjektivity. Nepřímou je státní správa vykonávána na základě zákonné delegace na jiné subjekty veřejné správy než stát, kterými jsou například kraje či obce. Tyto subjekty vykonávají státní správu v přenesené působnosti.¹⁰

1.1.2 Samospráva

Samospráva představuje vedle státní správy druhou větev veřejné správy. Samospráva je určitým prolomením principu nadřízenosti a podřízenosti, je jedním ze symbolů demokratického státu. Výkon státní správy je rozdělen mezi více orgánů, které své činnosti vykonávají na vlastní odpovědnost, vlastním jménem a k tomu jim slouží vlastní prostředky. Samospráva představuje nezastupitelnou součást demokracie a v rámci své odpovědnosti a v zájmu obyvatelstva vykonává a řídí část veřejných záležitostí.¹¹

Samospráva se dělí na územní samosprávu a na zájmovou samosprávu. Samospráva je výkonem zcela samostatným, což představuje zásadní rozdíl od státní správy, není tedy v žádném hierarchickém postavení.¹²

Územní samospráva

Územní samosprávu v České republice zakotvuje Ústava České republiky v hlavě sedmé. „Zaručuje se samospráva územních samosprávných celků.“¹³ Česká republika se dále dle článku 99 Ústavy České republiky člení na obce, které představují základní územní samosprávné celky a kraje, které představují vyšší územně samosprávné celky, přičemž obec je vždy součástí vyššího územního

¹⁰ JAKEŠOVÁ, Petra a Petr DOSTALÍK. *Správní právo*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006. ISBN 80-244-1219-5.

¹¹ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. Eupress. 399 str. ISBN 978-80-7201-665-5.

¹² SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 2., aktualiz. a přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2009. ISBN 987-80-7357-382-9.

¹³ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, čl. 8.

samosprávného celku a vytvořit či zrušit vyšší územní samosprávný celek lze pouze ústavním zákonem. Územní samosprávné celky jsou územními společenstvími občanů a mají právo na samosprávu, přičemž zákon stanoví, kdy jsou správními obvody. Obce i kraje jsou samostatně spravovány zastupitelstvem.¹⁴ Každé území České republiky s výjimkou vojenských újezdů je součástí některé obce. Území obcí je tvořeno jedním či více souvisejícími katastrálními územími. Územně samosprávné celky v rámci svých správních obvodů realizují výkon svých samosprávných činností, ale také i zákonem svěřený výkon státní správy na základě přenesené působnosti.¹⁵

Obce a kraje mohou jako právnické osoby vstupovat do právních vztahů soukromého práva jako jakékoli jiné právnické osoby, pokud nevyplývá ze zákonné úpravy jejich specifického právního postavení něco jiného. Zároveň mohou obce a kraje vykonávat působnost v oblasti veřejné správy a vystupovat tak jako subjekty veřejnoprávních vztahů. Územní samosprávné celky nesou odpovědnost z právních vztahů, do kterých vstupují.¹⁶

Občané samosprávných celků představují osobní základ samosprávy. Za občany obce jsou označovány fyzické osoby, které jsou přihlášeny k trvalému pobytu v dané obci a zároveň mají státní občanství České republiky. Za občany kraje jsou označovány fyzické osoby se státním občanstvím České republiky, které mají trvalý pobyt v obci či ve vojenském újezdu v území obvodu daného kraje. Do osobního základu obce či kraje patří také cizinci s trvalým pobytem na území dané obce či kraje, dále se sem řadí i vlastníci nemovitostí v daném územně samosprávném celku.¹⁷

Zájmová samospráva

Vedle územních samosprávných celků jsou vykonavatelé samosprávy i subjekty v oblasti zájmové. Mezi typické příklady těchto subjektů v České republice se řadí stavovské komory s obligatorním členstvím. Příkladem zájmové samosprávy může být Česká komora architektů či Česká advokátní komora. Ve většině komor je členství povinné, výjimkou je například Hospodářská a Agrární komora, kde členství povinné není. Členství v územní samosprávě vzniká

¹⁴ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

¹⁵ HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 8. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckovy právnické učebnice. 832 str. ISBN 978-80-7179-254-3.

¹⁶ HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-049-2.

¹⁷ EXNER, Jiří. *Obce, města, městské části: o místní veřejné správě a její dekoncentraci statutárními vyhláškami v územně členěných městech*. Praha: Libri, 2004. 407 str. ISBN 80-727-7289-9

automaticky při splnění zákonných podmínek a členem může být každý státní občan, kdežto pro členství v zájmové samosprávě je vyžadováno dosažení určitého vzdělání, absolvování stanovené praxe a vykonání zvláštních profesních zkoušek. Zájmová samospráva je vázána nejen právními předpisy upravujícími činnost korporace, ale i stavovskými předpisy, které jsou vnitřními předpisy zájmové samosprávy a upravují například kárnou odpovědnost za porušení právních a stavovských předpisů.¹⁸

1.2 Digitalizace veřejné správy

Digitalizace neboli elektronizace veřejné správy je od 90. let 20. století v zemích Evropské unie či zemích Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj nejvýraznějším prvkem, který mění prakticky všechny atributy a prvky veřejné správy. V řadě zemí se pro digitalizaci veřejné správy vžil pojem e-government, který je však v současné době postupně nahrazován pojmem Digital Government neboli digitální správa, a to z důvodu rychlého rozvoje a aplikace nových informačních a komunikačních technologií. Míra rozvoje a kvality eGovernmentu úzce souvisí s hodnocením celkové úrovně veřejné správy a spokojeností jejích klientů.

Počátky digitalizace nastaly v 90. letech 20. století a byly spjaty zejména s elektronizací základních informačních systémů veřejné správy a dálkovým přístupem úřadů veřejné správy umožňujícím využívat data příslušných systémů a provádět jejich změny. Dalším mezníkem pro digitalizaci byla první dekáda 21. století, kdy občané, podnikatelé či instituce měli možnost komunikovat s úřady dálkově bez potřeby fyzické návštěvy, bylo tak tedy například umožněno podávání různých žádostí online. Následně postupně docházelo k propojování informačních systémů veřejné správy a sdílení jejich dat při výkonu veřejné moci a díky tomu k poskytování základních služeb na jednom místě pro klienty, kteří nepreferují dálkový přístup či není v některých případech možný. Jedná se například o Czech POINT. Současné období digitalizace veřejné správy je spjato s intenzivním průnikem informačních a komunikačních technologií do všech sfér veřejné správy. Nejnovějším trendem v rozvoji digitalizace veřejné správy je začínající aplikace umělé inteligence i do činnosti orgánů veřejné správy. Umělá inteligence by měla

¹⁸ SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo. 2., aktualiz. a přeprac. vyd.* Praha: ASPI, 2009. ISBN 987-80-7357-382-9.

příspěť k vyšší kvalitě a efektivitě výkonu veřejné správy a současnému snížení počtu úředníků. Aplikace umělé inteligence do veřejné správy je velice finančně nákladná, první projekty spojení umělé inteligence a veřejné správy probíhají zejména ve skandinávských zemích.¹⁹

Digitalizace neboli elektronizace veřejné správy s sebou nese i určité bariéry, které naznačují, že k modernizacím ve veřejné správě nelze přistupovat příliš rychlým a neopatrným způsobem. Mezi nejvýznamnější bariéry se řadí například špatná koordinace mezi centrální, regionální a místní úrovní vlády, vzdorování úředníků změně, nedostatek interoperability mezi IT systémy, nízká úroveň politické podpory, nízká úroveň využití internetu mezi určitými skupinami obyvatel, nedostatečné ICT dovednosti úředníků či obavy veřejnosti z potencionální online krádeže či podvodu.²⁰

Digitalizaci veřejné správy v České republice upravuje řada právních předpisů. Jako příklad lze uvést, zákon č. 29/2000 Sb., o poštovních službách, zákon č. 364/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví, zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, zákon č. 181/2017 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů, zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, zákon č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci, zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů nebo zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů.

1.2.1 Digitální služby

Právo na digitální služby je v České republice zakotveno v zákoně č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů. „*Tento zákon upravuje právo fyzických a právnických osob na poskytnutí digitálních služeb orgány veřejné moci při výkonu jejich působnosti, právo fyzických a právnických osob činit digitální úkony, povinnost orgánů veřejné moci poskytovat digitální služby a přijímat digitální úkony a některá další práva a povinnosti související s poskytováním digitálních služeb.*“²¹

¹⁹ PAVLÍK, Marek, Karel ŠIMKA, Josef POSTRÁNECKÝ a Richard POMAHAČ. *Moderní veřejná správa: zvyšování kvality veřejné správy, dobrá praxe a trendy*. Praha: Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-048-9.

²⁰ POMAHAČ, Richard. *Veřejná správa*. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-447-6.

²¹ Zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů, § 1.

Za digitální službu je považován takový úkon, který je vykonáván orgánem veřejné moci vůči uživateli služby v rámci agendy, a který je vedený v katalogu služeb jako úkon v elektronické podobě, přičemž za digitální službu se považuje i úkon vykonávaný vůči uživateli služby kontaktním místem veřejné správy v rámci agendy. Digitálním úkonem je takový úkon, jenž je vykonáván uživatelem služby vůči orgánu veřejné moci v rámci agendy a který je vedený v katalogu služeb jako úkon v elektronické podobě. Katalog služeb představuje část údajů, která je vedena v základním registru agend, orgánů veřejné moci, soukromoprávních uživatelů údajů a některých práv a povinností, které se týkají úkonů orgánů veřejné moci vykonávaných v rámci agendy vůči subjektům, které přitom nemají postavení orgánů veřejné moci a úkonů subjektů, které při jejich vykonávání nemají postavení orgánů veřejné moci vůči orgánům veřejné moci.

Uživatel služby má právo činit digitální úkony vůči orgánu veřejné moci prostřednictvím své datové schránky, kontaktního místa veřejné správy, pokud se jedná o digitální úkon, o kterém tak stanoví prováděcí právní předpis, síť elektronických komunikací dokumentem podepsaným uznávaným elektronickým podpisem či opatřeným uznávanou elektronickou pečetí, informačního systému veřejné správy, jenž umožňuje prokázání totožnosti uživatele služby s využitím elektronické identifikace, autorizaci digitálního úkonu uživatelem služby a zpětné prokázání projevu vůle uživatele služby učinit digitální úkon či jiným způsobem, jestliže tak stanoví právní předpis.

Dalšími právy souvisejícími s právem na digitální služby jsou:

- právo na osvědčení digitálního úkonu
- právo na využívání údajů
- právo na zápis práva, povinnosti nebo právní skutečnosti
- právo na prokázání právní skutečnosti
- právo na zápis kontaktního údaje
- právo na informace v souvislosti s poskytováním digitálních služeb
- právo na elektronickou identifikaci a autentizaci
- právo na technologickou neutralitu.

Dne 1. července 2022 nabude účinnosti i ustanovení týkající se práva na nahrazení úředně ověřeného podpisu nebo uznávaného elektronického podpisu.²²

²² Zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů.

Tajemník ICT UNIE Robert Ledvinka považuje zákon o právu na digitální služby za neopakovatelnou šanci, jak vrátit Českou republiku na světovou špičku vývoje e-governmentu. Za revoluční považuje situaci, kdy občané mají poprvé vymahatelná práva, která jim umožňují komunikovat s veřejnou správou digitálně. Zároveň uvádí, že občanský průkaz je základním identifikačním prostředkem, kterého se ve fyzické podobě nelze zbavit, ale u všech ostatních průkazů jako například řidičského toto lze, jelikož stát již několik let disponuje technologickými nástroji umožňujícími sdílení dat napříč veřejnou správou a umožňujících systémově nahradit požadavky vyplývající z přetrvávajícího resortismu. Inspirací v tomto směru by mohlo být Estonsko, které je v rámci digitalizace veřejné správy jednou z nejvyspělejších zemí na světě.²³

1.2.2 Kybernetická bezpečnost

Obecně lze bezpečnost definovat jako státem či společností garantovaná schopnost zamezení toho, aby konkrétní riziko překročilo stanovenou mez. Odpovědný za udržení bezpečnosti je stát, subjekt či případně mezinárodní organizace a tyto subjekty jsou povinny efektivně připravovat řešení všech možných ohrožení bezpečnosti. Hrozby mohou směřovat například vůči vnitřnímu pořádku či obyvatelstvu.²⁴

Kyberprostor a moderní technologie se staly nedílnou součástí společnosti. Postupující digitalizace společnosti podporuje konkurenceschopnost, ekonomiku a přispívá ke zvýšení blahobytu ve společnosti. Kyberprostor ale zároveň přináší stále větší nároky na kybernetickou bezpečnost, jelikož dochází neustále k prudkému technologickému rozvoji tímto směrem.²⁵

„Kybernetická bezpečnost se liší od bezpečnosti informačních systémů prostředím, ve kterém jsou data zpracována a ve kterém se odehrávají, nebo přinejmenším mohou odehrát útoky na informační systémy a informační technologie či jejich části. V průběhu posledních cca 50 let jsme se od jednotlivých

²³ 2020: Ledvinka: Zákon o právu na digitální služby je neopakovatelná šance, jak vrátit Českou republiku na světovou špičku vývoje eGovernmentu [online]. [cit. 2022-01-05]. Dostupné z: <https://202020.cz/novinka/ledvinka-zakon-o-pravu-na-digitalni-sluzby-je-neopakovatelnasance-jak-vratit-ceskou-republiku-na-svetovou-spicku-vyvoje-egovernmentu.html>

²⁴ SMEJKAL, Vladimír, Tomáš SOKOL a Jindřich KODL. *Bezpečnost informačních systémů podle zákona o kybernetické bezpečnosti*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-765-8.

²⁵ Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost. *Národní strategie kybernetické bezpečnosti České republiky na období let 2021-2025*. 2020.

(sálových) počítačů a minipočítačů dostali přes osobní počítače a počítačové sítě LAN či WAN až ke kyberprostoru tvořeném počítačovými sítěmi a jednotlivými prvky těchto sítí, což jsou jiné sítě, podsítě atd. a jakákoliv zařízení, mající přidělenou svoji IP adresu. Tedy nikoliv pouze počítače, ale cokoliv, co umí prostřednictvím protokolu TCP/IP či nějakého jiného komunikovat s jinými prvky v kyberprostoru. Je tedy zcela logické, že dnes uvažujeme o kriminalitě spíše kybernetické než počítačové.“²⁶

Kybernetickou bezpečnost v České republice upravuje řada právních předpisů, zejména zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů. Cílem tohoto zákona je stanovení podmínek spolupráce mezi soukromým sektorem a veřejnou správou za účelem vyšší efektivity řešení kybernetických bezpečnostních hrozeb a zakotvení oprávnění a povinností v dané oblasti, aby docházelo k co nejvyšší možné bezpečnosti kybernetického prostoru. Tento zákon definuje kybernetický prostor jako digitální prostředí umožňující vznik, zpracování a výměnu informací, tvořené informačními systémy, a službami a sítěmi elektronických komunikací. Mezi další právní předpisy týkající se kybernetické bezpečnosti se řadí ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti. Dále se sem také řadí například vyhláška č. 437/2017 Sb., o kritériích pro určení provozovatele základní služby či vyhláška č. 82/2018 Sb., o kybernetické bezpečnosti.²⁷

Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost vydal v roce 2020 Národní strategii kybernetické bezpečnosti České republiky na období let 2021 - 2025, který se zabývá mimo jiné zabezpečením digitální společnosti a veřejné správy. Česká republika už několik let usilovně digitalizuje veřejnou správu, tato postupná digitalizace a modernizace musí dle této strategie probíhat s maximálním důrazem na zajištění kybernetické bezpečnosti. Je tedy nutné reflektovat aktuální bezpečnostní situaci, pravidelně provádět koordinovanou a nepřetržitou analýzu hrozeb a rizik a na základě této analýzy přijímat opatření. Kvalitní digitální infrastruktura a její plynulé fungování představují významné

²⁶ SMEJKAL, Vladimír, Tomáš SOKOL a Jindřich KODL. *Bezpečnost informačních systémů podle zákona o kybernetické bezpečnosti*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-765-8, str. 25.

²⁷ Tamtéž

prvky v zajišťování kybernetické bezpečnosti. Cílem je zajištění kompatibility technologií užívaných v jednotlivých sektorech veřejné správy. Česká republika podporuje využívání unifikovaných informačních kanálů umožňujících bezpečnou výměnu dat. Mezi cíle Národní strategie kybernetické bezpečnosti České republiky na období 2021 – 2025 se řadí například efektivní mezinárodní spolupráce, zajištění bezpečnosti digitalizace státní správy, tvorba spojenců, posílení zabezpečení a odolnosti infrastruktury, prevence a potírání kybernetické kriminality, rozvoj schopností a kapacit státu v kybernetické bezpečnosti či spolupráce státu, soukromé sféry a občanů. ²⁸

²⁸ Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost. *Národní strategie kybernetické bezpečnosti České republiky na období let 2021-2025*. 2020.

2 E-government

Pojem e-government představuje sérii procesů, umožňující výkon veřejné správy a uplatňování práv a povinností fyzických a právnických osob, které jsou realizovány prostřednictvím elektronických prostředků. Hlavním cílem je rychlejší, spolehlivější a levnější poskytování služeb veřejné správy a zároveň zajištění větší otevřenosti veřejné správy ve vztahu ke svým uživatelům.²⁹

Ministerstvo vnitra České republiky považuje e-government jako „...*správu věcí veřejných za využití moderních elektronických nástrojů, díky kterým bude veřejná správa k občanům přátelštější, dostupnější, efektivnější, rychlejší a levnější.*“³⁰

Základní pilíře e-governmentu vznikly v programovém období 2007 – 2015, a to s užitím finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie v souladu se strategií Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby neboli Smart Administration. Nejprve vznikla síť kontaktních míst veřejné správy Czech POINT, díky kterým mohou občané na jednom místě získat řadu dokumentů a služeb a nemusí tak již navštěvovat více rozdílných úřadů. Následně došlo ke spuštění systému datových schránek, které představují nástroj pro zaručenou elektronickou komunikaci se státem. Další prvek e-governmentu v České republice představoval vznik základních registrů shromažďujících aktuálně platné údaje, které není v drtivé většině již třeba žádat od občanů.³¹

Nejvýznamnějším aktérem v rámci digitalizace veřejné správy v České republice je **Rada vlády pro informační společnost**, která vznikla v roce 2014. Hlavní náplní Rady vlády pro informační společnost je dohled, projednávání a schvalování výstupů ve vztahu k projektům digitalizace a zároveň vykonává funkci iniciačního a odborného orgánu vlády. Tato Rada je hlavním koordinátorem a řídicím orgánem programu Digitální Česko, jehož náplň lze definovat pojmem Strategie koordinované a komplexní digitalizace České republiky 2018+. Digitální Česko pokrývá oblasti od interakce České republiky v Evropské unii v digitální agendě, přes digitální veřejnou správu, až po přípravu a interakci společnosti

²⁹ ŠTĚDRŮŇ, Bohumír. *Úvod do eGovernmentu v České republice: právní a technický průvodce*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2007. ISBN 978-80-87041-25-3.

³⁰ *Ministerstvo vnitra České republiky: Novinky v Governmentu* [online]. 2015 [cit. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-egovernment.aspx>.

³¹ Tamtéž

a ekonomiky České republiky na konzumaci digitalizace. Za hlavní cíl Rady vlády pro informační společnost je tedy považován rozvoj veřejné správy a e-governmentu, zejména v oblastech vyplývajících ze strategických dokumentů Evropské komise a vlády České republiky.³²

Ministerstvo vnitra je dalším klíčovým aktérem v rámci digitalizace veřejné správy v České republice. Do gesce Ministerstva vnitra spadají návrhy strategií a řízení jejich realizace v oblasti datových schránek, základních registrů, kontaktních míst veřejné správy a v oblasti týkající se komunikační infrastruktury. Dále zastřešuje fungování stávajících procesů a systémů digitalizace veřejné správy. Ministerstvo vnitra má vytvořenou sekci informačních a komunikačních technologií, kdy v čele této sekce stojí náměstek ministra vnitra pro řízení sekce informačních a komunikačních technologií. Do této sekce spadá také odbor e-governmentu, odbor Hlavního architekta e-governmentu a odbor koordinace informačních a komunikačních technologií a e-government cloudu. Pod toto ministerstvo také spadá Správa základních registrů, která představuje jeho organizační složku.³³

2.1 Symboly e-governmentu

Hlavními symboly e-governmentu v České republice jsou eGON a Klaudie. Symbol eGON je symbolem e-governmentu, v přeneseném významu představuje živý organismus, ve kterém vše souvisí se vším a jednotlivé části jsou navzájem podmíněny. Symbol eGONa představuje moderní, přátelský a efektivní úřad a řídí se zásadou, že obíhají data, nikoli občan. Mozek eGONa představuje Základní registry veřejné správy, jeho srdce demonstruje Zákon o eGovernmentu, oběhovou soustavu tvoří Komunikační infrastruktura veřejné správy a jeho prsty představují Czech POINT. Symbol eGONa se nachází na obrázku 1.³⁴

³² *Ministerstvo vnitra České republiky: Rada vlády pro informační společnost* [online]. 2022 [cit. 2022-01-09]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rada-vlady-pro-informacni-spolecnost.aspx>

³³ *Ministerstvo vnitra České republiky: Organizační struktura* [online]. [cit. 2022-01-09]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/organizacni-struktura-362751.aspx>

³⁴ *Ministerstvo vnitra České republiky: eGON* [online]. [cit. 2022-01-06]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/egon-66.aspx>

Obrázek 1:symbol eGON
zdroj: *Ministerstvo vnitra České republiky: Meet eGON* [online].
[cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/meet-egon-804228.aspx>

V dubnu 2011 se k symbolu eGONa přidala jeho partnerka Klaudie, která do e-governmentu v České republice přinesla fenomén zvaný Cloud Computing. Hlavním úkolem Klaudie je zajištění ICT projektů nejen tak, aby byly efektivnější a levnější, ale aby umožnily přechod od současného stavu blížící se správě majetku k modelu poskytování a odebírání služeb.³⁵

Cloud Computing má za cíl efektivnější využití zdrojů, kdy v roce 2011 představovalo skutečné využití serverového výkonu zhruba 30 %. Dalším cílem Cloud Computingu je flexibilní využívání kapacit jako jsou úložiště a paměť. Symbol Klaudie představuje poskytovatele centrálních či regionálních agendových služeb pro orgány veřejné moci a jejich klienty. Srdcem Klaudie je CMS 2.0 představující centrální místa služeb, která zajistí bezpečné a spolehlivé propojení sítí orgánů veřejné moci, bude tak sloužit jako hlavní propojovací místo pro všechny základní eGON služby. Symbol Klaudie se nachází na obrázku číslo 3.³⁶

³⁵ *Ministerstvo vnitra České republiky: Ministerstvo vnitra představilo Klaudii, nový symbol eGovernmentu* [online]. [cit. 2022-01-09]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-vnitra-predstavilo-klaudii-novy-symbol-egovernmentu.aspx>

³⁶ *Egovernment: Přijďte tomu na Cloud* [online]. 2011 [cit. 2022-01-09]. ISSN 1801-9420. Dostupné z: <https://www.egovernment.cz/soubor/2011-2/>

Obrázek 2: symbol Klaudie
zdroj: *Ministerstvo vnitra České republiky*: Ministerstvo vnitra představilo Klaudii, nový symbol eGovernmentu [online]. [cit. 2022- 01- 09]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-vnitra-predstavilo-klaudii-novy-symbol-egovernmentu.aspx>

Dalším významným symbolem e-governmentu v České republice je tzv. Hexagon veřejné správy, jenž představuje rámcovou metodiku pro komplexní a systematické řízení změn a strategické řízení ve veřejné správě. Tento hexagon popisuje veřejnou správu jako ucelený systém pomocí šesti vrcholů, které jsou vzájemně propojeny. V případě, že dojde ke změně jednoho vrcholu, ovlivní to i ostatní vrcholy. Hexagon byl poprvé představen v České republice v roce 2007 v rámci strategie realizace Smart Administration pro období 2007 – 2015. Předmětný hexagon je znázorněn na obrázku 3. Kvalitní legislativa představuje základ kvalitní veřejné správy, je hlavním nástrojem, jenž je používán vládou k ochraně základních společenských hodnot a k regulaci chování osob. Organizace je dalším vrcholem hexagonu. Kvalitní organizace je nutným aspektem fungování veřejné správy jako celku. Další vrchol představuje úředník, který je základním stavebním kamenem veřejné správy, což platí pro všechny sféry veřejné správy. Technologie znamenají maximální využívání moderních informačních a komunikačních technologií ve veřejné správě. Finance jsou nedílnou součástí každého projektu, proto je třeba i veřejnou správu přezkoumávat z hlediska nákladové efektivity. Občan představuje nejdůležitější prvek hexagonu, jelikož

je zároveň klientem veřejné správy. Veřejná správa má být pro občana otevřená, průhledná a zároveň má umožnit kontrolu ze strany občana.³⁷

Obrázek 3: hexagon veřejné správy
zdroj: Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby –
Strategie realizace Smart Administration v období 2007 - 2015

2.2 Datové schránky

Datová schránka představuje elektronické úložiště, které je určeno k doručování orgány veřejné moci, provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci a dodávání dokumentů fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob. Datové schránky jsou zřizovány a spravovány Ministerstvem vnitra.³⁸

„Datové schránky zásadně mění díky informačním technologiím způsob doručování (přijímání a podávání) úředních dokumentů. Pomocí datových schránek je možné zasílat dokumenty v elektronické podobě orgánům veřejné moci a také je takto od nich přijímat. Tento způsob komunikace – prostřednictvím datových schránek – nahrazuje klasický způsob doručování v listinné podobě, protože zákon o datových schránkách zrovnoprávňuje papírovou a elektronickou verzi zasílaného dokumentu. Orgánům veřejné moci a určitým skupinám

³⁷ Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby: Strategie realizace Smart Administration v období 2007–2015.

³⁸ Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

*právnických a podnikajících fyzických osob jsou datové schránky zřízeny automaticky ze zákona, všem ostatním na základě jejich žádosti. Cílem datových schránek je efektivnější – tedy rychlejší, levnější a spolehlivější veřejná správa, což pozitivně pocítí každý občan.“*³⁹

Informační systém datových schránek byl spuštěn v roce 2009, a to na základě zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Souvisejícím zákonem je zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a dále také vyhláška č. 194/2009 Sb., o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek. Důležitým je i Provozní řád informačního systému datových schránek.⁴⁰

Informační systém datových schránek představuje informační systém veřejné správy, který obsahuje informace o datových schránkách a jejich uživateli, přičemž správcem tohoto systému je Ministerstvo vnitra a provozovatelem držitel poštovní licence. Správce a provozovatel informačního systému datových schránek má povinnost zajišťovat náležitá opatření v oblasti bezpečnosti tohoto systému.⁴¹

Celkem lze zřídit čtyři druhy datových schránek. Jedná se o datovou schránku fyzické osoby, datovou schránku podnikající fyzické osoby, datovou schránku právnické osoby a datovou schránku orgánu veřejné moci. **Datová schránka fyzické osoby** je zřízena bezplatně ministerstvem vnitra do tří pracovních dnů ode dne podání žádosti fyzické osoby, která je plně svéprávná. Fyzická osoba má nárok na zřízení jedné datové schránky a žádost musí splňovat zákonem stanovené náležitosti a zároveň musí obsahovat úředně ověřený podpis fyzické osoby. **Datová schránka podnikající fyzické osoby** je zřizována obdobně jako u fyzické osoby, rozdílem je možnost bezplatného zřízení datové schránky advokátovi, statutárnímu auditorovi, daňovému poradci, insolvenčnímu správci, znalci, soudnímu tlumočnickovi a soudnímu překladateli. **Datová schránka právnické osoby** se zřizuje ministerstvem vnitra bezplatně každé právnické osobě zřízené zákonem bezodkladně po jejím vzniku, právnické osobě zapsané v obchodním rejstříku a organizační složky podniku zahraniční právnické osoby

³⁹ *Datové schránky: Informační systém datových schránek* [online]. 2019 [cit. 2022-01-0100]. Dostupné z: <https://www.datoveschranky.info/o-datovych-schrankach/zakladni-informace>

⁴⁰ Tamtéž

⁴¹ Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

bezodkladně poté, co obdrží informaci o jejím zapsání do obchodního rejstříku. Právnícká osoba má nárok na zřízení jedné datové schránky, žádost o zřízení musí obsahovat úředně ověřený podpis osoby oprávněné jednat jménem právnické osoby a musí obsahovat zákonem stanovené náležitosti. **Datovou schránku orgánu veřejné moci** zřizuje ministerstvo vnitra bezplatně orgánu veřejné moci, činí tak bezodkladně po jeho vzniku a v případě, že orgán veřejné moci vzniká zápisem do evidence podle jiného právního předpisu, činí tak bezodkladně po jeho zápisu do rejstříku orgánů veřejné moci a soukromoprávních uživatelů údajů. Další datové schránky veřejné moci zřídí ministerstvo vnitra orgánu veřejné moci bezplatně na jeho žádost do tří pracovních dnů ode dne podání žádosti.

Velice důležité je zpřístupnění datové schránky. Ministerstvo vnitra k zpřístupnění zašle do vlastních rukou přístupové údaje k datové schránce oprávněným subjektům ke zřízení datové schránky, a to bezodkladně po zřízení datové schránky. Datová schránka se stává zpřístupněnou prvním přihlášením osoby, která podala oprávněně žádost o zřízení datové schránky, nejpozději se však zpřístupní patnáctým dnem po dni doručení přístupových údajů.

Datovou schránku lze i znepřístupnit. Ministerstvo vnitra tak činí v případě úmrtí fyzické osoby a podnikající fyzické osoby či ke dni uvedenému v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého jako den úmrtí této osoby, dále pokud byla této osobě omezena svéprávnost či ke dni, kdy byla tato osoba omezena na osobní svobodě z důvodu vzetí do vazby, výkonu trestu odnětí svobody, výkonu zabezpečovací detence, ochranného léčení či ochrany zdraví lidu. V případě datové schránky právnické osoby zřízené zákonem dojde k jejímu znepřístupnění dnem zrušení této právnické osoby. Datovou schránku veřejné moci ministerstvo vnitra znepřístupní dnem zrušení orgánu veřejné moci, toto lze i zpětně. V případě, že orgán veřejné moci zaniká výmazem z evidence podle jiného právního předpisu, tak je datová schránka znepřístupněna dnem uvedeným v rejstříku orgánů veřejné moci. Datovou schránku orgánu veřejné moci je možné znepřístupnit také dnem uvedeným v rejstříku orgánů veřejné moci a soukromoprávních uživatelů údajů jako den přerušeni nebo pozastavení působnosti, a to případně i zpětně. Datovou schránku všech typů lze znepřístupnit na žádost oprávněné osoby do tří pracovních dnů po podání takové žádosti.⁴²

⁴² Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

Datovou schránku lze i zrušit. „*Ministerstvo zruší:*

- a) *datovou schránku fyzické osoby po uplynutí 3 let ode dne úmrtí fyzické osoby, případně dne, který je v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den úmrtí,*
- b) *datovou schránku podnikající fyzické osoby po uplynutí 3 let ode dne výmazu podnikající fyzické osoby ze zákonem stanovené evidence,*
- c) *datovou schránku právnické osoby po uplynutí 3 let ode dne zániku právnické osoby nebo organizační složky podniku zahraniční právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku, které nemají právního nástupce, případně ode dne jejich výmazu ze zákonem stanovené evidence,*
- d) *datovou schránku orgánu veřejné moci po uplynutí 3 let ode dne po jeho zrušení a v případě, že orgán veřejné moci zaniká výmazem z evidence podle jiného právního předpisu, po uplynutí 3 let ode dne uvedeného v rejstříku orgánů veřejné moci a soukromoprávních uživatelů údajů jako den jeho zániku.“⁴³*

2.3 Autorizovaná konverze dokumentů

Při autorizované konverzi dokumentů dochází k úplnému převedení dokumentu z listinné podoby do podoby elektronické či naopak, tedy k úplnému převedení elektronického dokumentu do listinné podoby. Dokument, jenž provedením konverze vznikl, má stejné právní účinky jako dokument, jehož převedením vznikl výstup.⁴⁴

Konverze dokumentů je stejně jako datové schránky zakotvena v zákoně č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Konverze dokumentů může být provedena na základě žádosti či z moci úřední. V prvním případě konverzi provádějí kontaktní místa veřejné správy a advokáti na základě zákona č. 25/1996 Sb., o advokacii. Ve druhém případě tak konverzi provádějí orgány veřejné moci pro výkon své působnosti.⁴⁵

Na kontaktních místech veřejné správy lze konvertovat dokumenty v listinné podobě až do celkového rozsahu 150 stran. Konverze dokumentu o vyšším počtu stran není možná z časových důvodů na kontaktních místech

⁴³ Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

⁴⁴ Česká pošta: *Autorizovaná konverze dokumentů* [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z:

<https://www.ceskaposta.cz/sluzby/egovernment/czechpoint/autorizovana-konverze-dokumentu#1>

⁴⁵ Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

veřejné správy, ovšem je možnost pro tento požadavek využít specializované pracoviště České pošty, které je pro tyto potřeby vybaveno. Zkonvertovaný dokument z listinné do elektronické podoby může být žadateli předán na CD, na USB flash disku či nahráním do elektronické Úschovny Czech POINT. Pro konverzi z elektronické do listinné podoby je nutné přinést na kontaktní místo veřejné správy elektronický dokument ve formátu PDF nebo celou datovou zprávu ve formátu ZFO obsahující přílohu ve formátu PDF, a to na CD či DVD, USB flash disku, poslat z datové schránky či nahrát soubor v příslušných formátech do elektronické Úschovny Czech POINT. ⁴⁶

Konverzí nedochází k potvrzení správnosti a pravdivosti údajů obsažených ve vstupu a jejich soulad s právními předpisy. Při konverzi do dokumentu v listinné podobě subjekt provádějící konverzi ověří platnost kvalifikovaného elektronického časového razítka vstupu, pokud je jím vstup opatřen, ověří platnost uznávaného elektronického podpisu, pokud je jím vstup podepsán, platnost uznávané elektronické pečeti, pokud je zapečetěn či platnost uznávané elektronické značky, pokud je jí vstup označen. Bezodkladně poté, co subjekt provádějící konverzi provede úplné převedení dokumentu, připojí k výstupu doložku. Doložka konverze do dokumentu obsaženého v datové zprávě i doložka konverze do dokumentu v listinné podobě se považují za součást výstupu a obsahují zákonem stanovené náležitosti. ⁴⁷

2.4 Základní registry

Základní registr představuje informační systém veřejné správy a tato problematika je zakotvena v zákoně č. 111/2009 Sb., o základních registrech. Celkem existují čtyři typy základních registrů, a sice:

- základní registr obyvatel
- základní registr právnických osob, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci
- základní registr územní identifikace, adres a nemovitostí
- základní registr agend, orgánů veřejné moci, soukromoprávních uživatelů a některých práv a povinností. ⁴⁸

⁴⁶ Česká pošta: *Autorizovaná konverze dokumentů* [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/sluzby/egovernment/czechpoint/autorizovana-konverze-dokumentu#1>

⁴⁷ Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

⁴⁸ Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech

„Každá pobočka úřadu si dříve v rámci své agendy vedla svoji evidenci údajů, často v papírové podobě. Vzhledem k tomu, že tato data nebyla právně závazná, musel každý občan vždy vyplnit formulář stále stejnými údaji a jejich pravost stvrdit svým podpisem. V základních registrech jsou naopak všechny tzv. referenční údaje vždy aktuální a právně závazné. Pokud je úřady pro výkon své agendy potřebují, čerpají je přímo ze základních registrů. Pokud se některý údaj změní, všechny úřady připojené k základním registrům se tuto změnu dozví automaticky.“⁴⁹

K údajům v základních registrech má přístup pouze ten, kdo k tomu má zákonné oprávnění. Každý nadbytečný přístup je zaznamenán z důvodu ochrany osobních údajů. Základní registr obsahuje referenční údaje, referenční vazby, identifikátory fyzických osob, případně autentizační údaje, provozní údaje a jiné zákonem stanovené údaje. Referenční údaj je považován za správný, pokud se neprokáže opak či pokud nevznikne oprávněná pochybnost o správnosti tohoto údaje. Ten, kdo vychází z referenčního údaje, je v dobré víře, že stav tohoto údaje odpovídá opravdovému stavu věci. Toto neplatí pouze v případě, že by musel vědět o jeho nesprávnosti.

Registr obyvatel je základním registrem, jenž eviduje referenční údaje o fyzických osobách. Referenčními údaji o fyzických osobách jsou jméno a příjmení, pohlaví, adresa místa pobytu, datum, místo a okres narození, státní občanství, omezení svéprávnosti, rodinný stav či registrované partnerství, čísla a druhy identifikačních dokladů a datum skončení jejich platnosti a typ spolu s identifikátorem datové schránky, pokud je tato datová schránka zpřístupněna. Dále je možné v registru obyvatel vést údaje jako je telefonní číslo, údaje týkající se elektronického podpisu či bezpečnostní osobní kód. Správcem registru obyvatel je Ministerstvo vnitra.

Registr osob představuje jeden ze základních registrů. Subjekty vedené v tomto registru jsou právnická osoba, organizační složka a organizační jednotka právnické osoby, organizační složka státu, vnitřní organizační jednotka organizační složky státu, podnikající fyzická osoba, zahraniční osoba a organizační složka zahraniční osoby a svěřenský fond. V tomto registru se vedou údaje stanovené

⁴⁹ Ministerstvo vnitra České republiky: *Základní registry a správa základních registrů* [online]. [cit. 2022-01-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-registry-a-sprava-zakladnich-registru.aspx>

zákonem, obdobně jako u registru obyvatel. Správcem registru osob je Český statistický úřad.⁵⁰

Registr územní identifikace adres a nemovitostí představuje další ze základních registrů v České republice. Správcem tohoto registru je Český úřad zeměměřičský a katastrální. Registr územní identifikace obsahuje údaje o základních územních prvcích, kterými jsou například území státu, území regionu soudržnosti dle jiného právního předpisu, území kraje, území okresu, správní obvod obce s rozšířenou působností, území obce, stavební objekt, katastrální území apod. Dále jsou v tomto registru obsaženy údaje o částech obce, ulicích či jiných veřejných prostranstvích.

Posledním ze základních registrů je **registr práv a povinností**, který je spravován Ministerstvem vnitra a obsahuje informace pro řízení přístupu k údajům ostatních základních registrů, zároveň je v tomto registru obsažen základní přehled o agendách, které orgány veřejné moci provádějí. Registr práv a povinností obsahuje například údaje o údajích vedených v agendách a o jejich poskytování a využívání, rozhodnutí, na základě kterých se mění referenční údaje v registru obyvatel či registru osob nebo seznam orgánů veřejné moci a soukromoprávních uživatelů údajů ze základních registrů.⁵¹

2.5 Czech POINT

Czech POINT představuje zkratku pro Český Podací Ověřovací a Informační Národní Terminál, který je asistovaným místem výkonu veřejné správy, prostřednictvím kterého mohou obecní úřady, krajské úřady, notáři a další právnické osoby, kterými jsou například pracoviště České pošty či Hospodářská komora České republiky vydávat výpisy, založit datovou schránku, autorizovaně konvertovat dokument či podat podání. Mezi stěžejní zákony v této oblasti patří zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů či nařízení Evropské unie č. 679/2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném

⁵⁰ Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech

⁵¹ *Architektura eGovernmentu ČR: Základní registry* [online]. [cit. 2022-01-13]. Dostupné z: https://archi.gov.cz/nap:zakladni_registry

pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46 ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů). Systém kontaktních míst Czech POINT je také propojen s Portálem veřejné správy a s Portálem občana.⁵²

„Cílem projektu Czech POINT je vytvořit garantovanou službu pro komunikaci se státem prostřednictvím jednoho univerzálního místa, kde je možné získat a ověřit data z veřejných i neveřejných informačních systémů veřejné správy, úředně ověřit dokumenty a listiny, převést písemné dokumenty do elektronické podoby a naopak, získat informace o průběhu správních řízení ve vztahu k občanovi a podat podání pro zahájení řízení správních orgánů. Jde tedy o maximální využití údajů ve vlastnictví státu tak, aby byly minimalizovány požadavky na občany.“⁵³

Czech POINT@office představuje rozšíření projektu Czech POINT, které je určeno pro úředníky. Prostřednictvím formulářů mohou úředníci využívat pro výkon své působnosti agendy, kterými jsou například:

- výpis a opis z Rejstříku trestů
- výpisy ze základních registrů
- konverzi z moci úřední
- agendy matrik apod.⁵⁴

2.6 Portál veřejné správy a Portál občana

Portál veřejné správy je jednou ze složek e-governmentu v České republice, který je určen široké veřejnosti, státní správě, samosprávě, ale i státním a soukromým organizacím či cizincům. Cílem tohoto katalogu je s co největší mírou přehlednosti informovat klienta o dostupných službách veřejné správy. Na Portálu veřejné správy lze nalézt informace o službách veřejné správy a životních událostech, dále také různé formuláře, věstníky, seznam datových schránek či nepotřebný nemovitý majetek.⁵⁵

Portál občana představuje bránu k elektronickým službám státu. V Portálu občana má uživatel založen vlastní účet, prostřednictvím kterého lze spravovat

⁵² Ministerstvo vnitra České republiky: *Co je Czech POINT* [online]. 2021 [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-czech-point.aspx>

⁵³ *CzechPOINT: Co je Czech POINT?* [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.czechpoint.cz/public/statistiky-a-informace/co-je-czech-point/>

⁵⁴ Ministerstvo vnitra České republiky: *Co je Czech POINT* [online]. 2021 [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-czech-point.aspx>

⁵⁵ Ministerstvo vnitra České republiky: *Portál veřejné správy* [online]. 2021 [cit. 2022-01-11]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/portal-verejne-spravy.aspx>

doklady a jiné údaje ze státních registrů a databází či založit datovou schránku. Zároveň Portál občana poskytuje uživateli jednoduché propojení s jinými úřady jako například Úřad práce či Očkovací portál. Prostřednictvím Portálu občana lze získat například výpis z Rejstříku trestů, potvrzení o studiu, informace z živnostenského rejstříku, výpis bodového hodnocení řidiče či informace z registru silničních vozidel.⁵⁶

2.7 Elektronická identita a elektronický podpis

Elektronická identita je zakotvena v zákoně č. 89/2017 Sb., o elektronické identifikaci a dále také v zákoně č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce. První z uvedených zákonů upravuje v návaznosti na přímo použitelný předpis Evropské unie upravující elektronickou identifikaci. Tento zákon představuje právní základ pro prokazování totožnosti s využitím elektronické identifikace v případě, že právní předpis či výkon působnosti vyžaduje prokázání totožnosti. K zajištění toho, aby byla elektronická identifikace důvěryhodná, je povinností ji provést prostřednictvím kvalifikovaného systému elektronické identifikace. Službu této formy identifikace mohou poskytovat státní orgány a subjekty, kterým Ministerstvo vnitra udělí akreditaci.⁵⁷ „*Podmínkou pro udělení akreditace je:*

- a) *skutečnost, že žadatelem o akreditaci vydávaný prostředek pro elektronickou identifikaci a žadatelem o akreditaci spravovaný systém elektronické identifikace splňují technické specifikace, normy a postupy stanovené příslušným předpisem Evropské unie,*
- b) *bezúhonnost žadatele o akreditaci,*
- c) *pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při správě kvalifikovaného systému,*
- d) *zpracování plánu ukončení činnosti,*
- e) *skutečnost, že systém elektronické identifikace žadatele o akreditaci umožňuje poskytnutí služby národního bodu, a*

⁵⁶ Gov.cz: Portál občana [online]. [cit. 2022-01-11]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/caste-dotazy/portal-obcana>

⁵⁷ Ministerstvo vnitra České republiky: eIDAS [online]. 2020 [cit. 2022-01-11]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/eidas-sluzby-vytvarejici-duveru-a-elektronicka-identifikace.aspx>

f) skutečnost, že žadatel o akreditaci je způsobilý pro správu kvalifikovaného systému z hlediska veřejného pořádku, bezpečnosti a dodržování práv třetích osob.“⁵⁸

Nejčastějším elektronickým identifikátorem v České republice je eObčanka, jelikož každý občanský průkaz vydaný po 1.7.2018 má v sobě zabudovaný čip. V případě, že se občan rozhodne eObčanku využívat, je zde nevýhoda v podobě potřeby vlastnění čtečky čipů, kterou nemusí obsahovat všechna elektronická zařízení jako například notebooky. Dalším státem nabízeným identifikačním prostředkem, který je poskytován zdarma je NIA ID, což je prostředek založený na kombinaci jména, hesla a SMS kódu. Dalším bezplatně poskytovaným identifikačním prostředkem je Mobilní klíč e-governmentu, jenž představuje využití přihlašování bez potřeby zadávání dalších ověřovacích kódů. Mezi soukromoprávní kvalifikované poskytovatele se v současné době řadí například ČSOB Identita či MojeID.⁵⁹

Elektronický podpis úzce souvisí s problematikou elektronické identity, jelikož se jedná o nástroj pro identifikaci a autentizaci v prostředí internetu. Elektronický podpis slouží k projevu vůle podepisující osoby s dokumentem, stejně jako podpis na listinném dokumentu, je elektronický podpis vyhrazen pouze pro fyzické osoby. Kvalifikovaný elektronický podpis má rovnocenný právní účinek jako vlastnoruční podpis. Souvisejícím pojmem je elektronická pečeť, která představuje data v elektronické podobě připojená k jiným datům v elektronické podobě či s nimi propojená s cílem zaručení jejich původu a integrity. Kvalifikovaná elektronická pečeť vydaná v některém z členských států Evropské unie se povinně uznává i ve všech ostatních členských státech.⁶⁰ Certifikační služby elektronického podpisu poskytuje v České republice Česká pošta s.p., eIdentity a.s. a První certifikační autorita a.s. Nejčastěji je elektronický podpis používán k podpisu elektronické pošty či přímo dokumentu v digitální podobě.⁶¹

⁵⁸ Zákon č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci, § 5 odst. 2 písm. a) – f)

⁵⁹ *Identita občana: identifikační prostředky* [online]. [cit. 2022-01-18]. Dostupné z: <https://info.identitaobcana.cz/idp/>

⁶⁰ VRBA, Roman Ing. *Metodický pokyn k elektronickým podpisům a pečetím pro veřejnoprávní původce* [online]. Praha, 12.4.2019 [cit. 2022-01-18]. Dostupné z: file:///C:/Users/denis/Downloads/Methodicky_pokyn_k_elektronickym_podpisum_a_pecetim_pro_VP_v2i.pdf

⁶¹ *Policie České republiky: Co to je elektronický podpis? Jak jej získám? Jak s ním pracovat?* [online]. [cit. 2022-01-18]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-to-je-elektronicky-podpis-jak-jej-ziskam-jak-s-nim-pracovat.aspx>

2.8 Spisová služba

Spisovou službu dle zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě vykonávají veřejnoprávní původci s výjimkou poskytovatelů zdravotních služeb, pokud jde o vedení zdravotnické dokumentace (sem patří například organizační složky státu, ozbrojené síly, státní podniky či vysoké školy), dále spisovou službu vykonávají kraje, hlavní město Praha, obce s pověřeným obecním úřadem, obce se stavebním či matričním úřadem a městská část či městský obvod územně členěného statutárního města a městská část hlavního města Prahy, na než byla statutem přenesena aspoň část působnosti obce s pověřeným obecním úřadem či působnosti obce se stavebním nebo matričním úřadem.

Veřejnoprávní původci musí při výkonu spisové služby používat pouze elektronické systémy spisové služby splňující zákonné požadavky. Tito původci vykonávají spisovou službu v elektronické podobě v elektronických systémech spisové služby. Ve výjimečných případech mohou vykonávat spisovou službu v listinné podobě.⁶²

Veřejnoprávní původci musí při výkonu spisové služby také dbát na ochranu osobních údajů. Požadavky v oblasti ochrany osobních údajů vůči spisové službě jsou založeny na řadě zásad, mezi které se řadí například zásada zákonnosti, korektnosti a transparentnosti, zásada účelového omezení, zásada minimalizace údajů, zásada přesnosti či zásada odpovědnosti. Tyto zásady vycházejí z Obecného nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR).⁶³

2.9 Stručný popis pojetí e-governmentu ve vybraných státech

Evropské unie

V Evropských zemích lze celkem nalézt tři typy orgánů státní správy, které jsou odpovědné za řízení či koordinaci digitalizace státní správy. Nejčastější typ je takový, že je tato odpovědnost svěřena již existujícímu ministerstvu, do této skupiny se řadí například Finsko, Dánsko, Estonsko, Německo či Španělsko. Předsedovi vlády či úřadu vlády je odpovědnost za e-government svěřena například

⁶² Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů

⁶³ ÚLOVEC PHDR., Jiří. *Ochrana osobních údajů při výkonu spisové služby, zejména v informačních systémech spravujících dokumenty u veřejnoprávních původců* [online]. 5.12.2017 [cit. 2022-01-19]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/110539929-Spisova-sluzba-z-hlediska-gdpr-phdr-jiri-ulovec-ing-robert-piffl.html>

v Itálii, Rakousku či Francii. Poslední typ zastávají státy jako je Belgie, Bulharsko, Polsko či Slovensko, které pro tuto oblast zřídily speciální orgán.

V **Dánsku** je oblast digitalizace státní správy zařazena do gesce Ministerstva financí, v jeho rámci byla v roce 2011 zřízena Agentura pro digitalizaci. Hlavním úkolem této agentury je koordinace naplňování národní strategie digitalizace. V Dánsku dále dochází k vzájemné spolupráci v oblasti digitalizace s ostatními ministerstvy, zejména s Ministerstvem financí.

Ve **Španělsku** spadá digitalizace státní správy pod Ministerstvo financí a veřejné správy, v jehož rámci bylo zřízeno Ředitelství pro informační technologie a komunikace a Ministerstva energetiky, turismu a digitální agendy, v jehož rámci byl zřízen Úřad státního tajemníka pro informační společnost a digitální agendu. Obě ministerstva jsou vzájemně propojena a spolupracují při tvorbě španělské digitalizace veřejné správy.

Za strategii e-governmentu je ve **Francii** odpovědný předseda vlády, pod kterým je zřízen Generální sekretariát pro modernizaci veřejné správy. Tento sekretariát má pro vládu roli poradní ve věcech vývoje, modernizace, provádění a monitorování celkového programu reformy veřejného sektoru. Dále má úlohu strategického partnera pro veřejné organizace. Ve Francii dále od roku 2011 působí v oblasti e-governmentu Národní digitální rada, která je nezávislým poradním orgánem skládající se z 30 IT specialistů, jejichž úkolem je radit vládě v otázkách týkajících se digitálních technologií.

V **Itálii** spadá digitalizace veřejné správy do gesce Ministra zjednodušování veřejné správy s podporou Odboru státní správy, jehož úkolem je podpora a koordinace inovační politiky ve veřejném sektoru. Dalším významným aktérem v oblasti e-governmentu v Itálii je Agentura pro digitální Itálii, která koordinuje činnosti v oblasti informačních a komunikačních technologií s cílem podpořit inovace v oblasti podpory veřejné správy. Tato agentura například zajišťuje technickou jednotnost veřejných informačních systémů určených k poskytování služeb občanům a podnikům.

Bulharsko má pro oblast digitalizace zřízenou Státní agenturu pro e-government, která je právní osobou financovanou ze státního rozpočtu. Předseda agentury je jmenován předsedou vlády na funkční období 5 let. Tato agentura realizuje státní politiku v oblastech e-governmentu, elektronické

certifikační služby, elektronické identifikace, zabezpečení sítí a informací, vesmírné informační infrastruktury a informace týkající se veřejného sektoru ve strojově zpracovatelném otevřeném zdrojovém kódu. Dále v oblasti e-governmentu v Bulharsku působí také Ministerstvo dopravy, informačních technologií a komunikací a Rada pro administrativní reformu.

Na **Slovensku** spadá digitalizace veřejné správy pod Úřad místopředsedy vlády Slovenské republiky pro investice a informatizaci, jenž byl zřízen v roce 2016 a jedná se tak o ústřední orgán státní správy. Stěžejním útvarem tohoto úřadu je Sekce řízení informatizace, která zpracovává koncepci informatizace slovenské veřejné správy. Dalším aktérem v této oblasti je Rada vlády Slovenské republiky pro digitalizaci veřejné správy a jednotný digitální trh, která je poradním, koordinačním a iniciativním orgánem slovenské vlády. Úřad vlády zároveň vykonává správu, provoz a rozvoj *Govnetu* a zabezpečuje úkoly národního provozovatele centrální informační infrastruktury Slovenské republiky pro veřejnou správu. Významná je také příspěvková organizace Úřadu vlády Slovenské republiky, kterou je Národní agentura pro síťové a elektronické služby. Tato organizace plní odborné úkoly v oblasti informatizace společnosti, správy a provozování elektronických komunikačních sítí a služeb a má za cíl podporu služeb e-governmentu.⁶⁴

2.10 Pozitiva a negativa e-governmentu

E-government s sebou nese mnoho výhod zejména pro občany, kteří komunikují s veřejnou správou, ale i pro orgány veřejné moci. Na druhou stranu, vše má svá úskalí, a proto i e-government má některé negativní stránky.

Mezi výhody e-governmentu se řadí efektivní a rychlý výkon veřejné správy prostřednictvím moderních informačních a komunikačních technologií. Nesporná výhoda na straně občana spočívá v možnosti se kdykoli a kdekoli připojit k portálům veřejné správy. Další výhodou je snadnější a rychlejší dosažení požadované informace ze strany orgánu veřejné moci, který ji nalezne na jednom místě. S pokrokem e-governmentu lze zařadit mezi pozitiva také zjednodušení agend veřejné správy či jejich automatizace. Zároveň je tato výhoda spojena s další

⁶⁴ MIČICOVÁ, Barbora. *Digitalizace státní správy v evropských zemích: Srovnávací studie č.5.374*. 2017. Dostupné také z: [file:///C:/Users/denis/Downloads/pi-5-374%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/denis/Downloads/pi-5-374%20(1).pdf)

výhodou, kterou představuje ekonomická úspora, jelikož se s postupem e-governmentu omezuje i listinná forma uchovávání dokumentace či její odesílání.

E-government má i některé nevýhody. Jednou z nevýhod představuje bezesporu vysoká finanční nákladnost prvotních vstupů nových projektů. Přestože e-government nabízí v České republice širokou škálu služeb, nejsou občany plně využívány, některé dokonce velmi málo. Určitá část občanů i v dnešní době nevyužívá moderní technologie a internet, proto u nich nemůže dojít k zapojení. U těchto skupin osob je žádoucí ze strany státu motivovat tyto skupiny k vyšší digitální gramotnosti. K tomuto negativu dochází v některých případech i u úředníků, kteří moderní informační a komunikační technologie neumí zcela využívat a bylo by také potřeba zvýšit jejich digitální gramotnost. Další nevýhodou je možnost napadení informačních a komunikačních technologií kybernetickými útočníky.

3 Digitalizace veřejné správy v době koronavirové

Pandemie onemocnění covid-19 zasáhla celý svět. V době této pandemie se změnilo či omezilo téměř vše, na co byla společnost zvyklá. Doba koronavirová umožnila rychlý rozvoj internetových nástrojů a služeb dostupných veřejnosti. Práce z domova se v této době stala standardem a velká část našich životů se přesunula v době pandemie do online prostředí.

V první vlně koronavirové pandemie informovala jednotlivá ministerstva v České republice hlavně o své agendě, neexistoval jednotný, centrální web, který by sdružoval informace týkající se aktuálních opatření a informací ohledně pandemie. V druhé vlně této pandemie se podařilo zprovoznit Covid Portál, jenž nabízel, a stále nabízí přehledné a srozumitelné informace týkající se pandemie.

3.1 Onemocnění covid-19

Covid-19 je označení pro infekci způsobenou koronavirem SARS-CoV-2., který se poprvé objevil na konci roku 2019 v čínském Wu-chanu a postupně se rozšířil do celého světa, přičemž dne 11. března 2020 prohlásila Světová zdravotnická organizace šíření koronaviru za pandemii. Tato nemoc je vysoce infekční, šíří se zejména vzdušným přenosem. Infikovaný tak virus šíří při mluvení, kašláním, kýcháním či zpěvu a ostatní lidé se mohou nakazit, pokud se jim virus dostane do úst, nosu či očí. Virus se šíří nejvíce dva dny předtím, než se u infikovaných osob projeví první příznaky. Inkubační doba představuje dobu mezi expozicí viru a rozvojem příznaků, v průměru činí inkubační doba zhruba 5 až 6 dní. Inkubační doba následných novějších variant se mohla mírně lišit.⁶⁵

Příznaky této nemoci jsou různé, od bezpříznakového stavu až po velmi závažné onemocnění. Nejčastějšími příznaky jsou teplota zvýšená teplota, kašel, obtíže s dýcháním, bolest v krku, bolest kloubů, zad či svalů, ztráta čichu a chuti, únava, průjem, nevolnost a rýma. V průběhu pandemie se příznaky s přicházejícími novými variantami onemocnění mírně měnily. Docházelo k novým mutacím tohoto onemocnění, mezi známé varianty viru patří britská mutace, která je dle statistik spojena s vyšší úmrtností. Další mutaci představuje jihoafrická varianta, která

⁶⁵ *Národní zdravotnický a informační portál: COVID-19: úvod, inkubační doba, původce a sezónnost onemocnění* [online]. [cit. 2022-01-19]. Dostupné z: <https://www.nzip.cz/clanek/447-covid-19-zakladni-informace>

účinněji způsobuje reinfekce u osob, které byly již dříve infikovány. Další variantou byla například brazilská mutace.

Infikované osoby měly v době pandemie povinnost setrvat v izolaci, aby došlo k zabránění dalšímu šíření infekce. Osoby, se kterými se infikovaný setkal, byly trasovány a musely do karantény. V průběhu času se doba izolace a karantény různě měnila, postupně se dny strávené v izolaci a karanténě snižovaly. PCR testy a antigenní testy slouží k určení přítomnosti této infekce u jedince. Osoby trpící chronickým onemocněním jsou koronavirovou infekcí více ohroženy. Jedná se zejména o pacienty s obezitou, onkologickým onemocněním, či plicními chronickými onemocněními.⁶⁶

3.2 Covid-19 ve světě

Virus byl poprvé identifikován v prosinci 2019 v čínském městě Wu-chan. Již v lednu 2020 prohlásila Světová zdravotnická organizace propuknutí globálního stavu zdravotní nouze, načež v březnu 2020 označila tuto situaci za pandemii, jelikož se nákaza objevila ve 101 zemích a infikovalo se v té době již přes 120 tisíc lidí.⁶⁷ Ke dni 15. března 2022 bylo celkem 460 680 236 infikovaných osob od začátku pandemie. Zároveň této nemoci podlehl od začátku pandemie 6 049 013 osob.⁶⁸ Od začátku pandemie probíhalo nejednotné určování osob, které podlehly této nemoci. Některé státy do těchto statistik započítávaly osoby, které zemřely s touto nákazou, nebylo však prokázáno, zda podlehly této nemoci či bylo úmrtí následkem jiných onemocnění či faktorů. Zároveň zřejmě mnoho osob zemřelo s onemocněním covid-19, aniž by o tom nakažení věděli. Z tohoto důvodu nelze označit výše uvedený počet celkového úmrtí za jednoznačný.

Již od počátku pandemie se vědci snažili vytvořit bezpečnou vakcínu proti tomuto onemocnění. Bylo vyvinuto několik různých vakcín. V Evropské unii je schváleno pět vakcín od společností Pfizer, Moderna, AstraZeneca, Johnson and Johnson a Novavax.⁶⁹ Celosvětově bylo podáno za dva roky trvání pandemie

⁶⁶ Covid portál: Onemocnění a obecně o opatřeních [online]. [cit. 2022-01-19]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/onemocneni-obecne-o-opatrenich>

⁶⁷ Novinky.cz: WHO vyhlásila kvůli koronaviru pandemii [online]. [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/koronavirus/clanek/svet-celi-koronavirove-pandemii-uedla-who-40316361>

⁶⁸ COVID-19 Dashboard: by the Center for Systems Science and Engineering (CSSE) at Johns Hopkins University (JHU) [online]. [cit. 2022-03-15]. Dostupné z:

<https://gisanddata.maps.arcgis.com/apps/dashboards/bda7594740fd40299423467b48e9ecf6>

⁶⁹ Covid Portál: Informace o dostupných vakcínách [online]. [cit. 2022-03-13]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/informace-o-vaccine/informace-o-dostupnych-vakcinach>

více než 10 miliard dávek vakcín proti onemocnění covid-19, přičemž jednu dávku vakcíny obdrželo 63,4 % populace. Ředitel Světové zdravotnické organizace shledává rozvolňování, které postupně ve světě nastává od začátku roku 2022 za znepokojivé, jelikož dle jeho názoru pandemie zdaleka ještě neskončila.⁷⁰

Pandemie způsobila celosvětovou sociální a ekonomickou krizi. Mnoho institucí bylo na dlouhé měsíce uzavřeno, největším problémem bylo zavření vzdělávacích zařízení. Dále docházelo k rušení mnoha společenských, kulturních či sportovních událostí. Pandemie s sebou nese obrovské negativní dopady v různých sférách. Jedná se například o kulturní dopady, kdy si pandemie vynutila zrušení řady významných koncertů, hudebních festivalů či sportovních soutěží a akcí jako například Olympijské hry v Tokiu. Dále dochází k významným ekonomickým dopadům, kdy jsou pandemii přičítány problémy s dodávkami různého zboží, jedná se například o zdravotnický materiál, elektronické součástky či stavební materiál.

3.3 Covid-19 v České republice

Pandemie covidu-19 ovlivnila prakticky vše, na co byla společnost zvyklá. První případy tohoto onemocnění byly v České republice potvrzeny 1. března 2020. Od této doby bylo v České republice ke dni 16. března 2022 provedeno celkem 21 026 801 PCR testů na covid-19. Dohromady bylo od začátku pandemie k tomuto dni 3 707 588 potvrzených případů s touto nákazou a 39 248 úmrtí.⁷¹

V České republice bylo několik pandemických vln, odborníci se v počtu vln zcela neshodují. Každopádně proběhla první, druhá a zřejmě i třetí vlna pandemie. První vlna vyvrcholila okolo poloviny dubna 2020, kdy bylo evidováno celkem 4 800 infikovaných osob, přičemž 436 z nich bylo hospitalizováno. Následně došlo k poklesu nakažených, v létě došlo prakticky k úplnému rozvolnění pandemických opatření, opět se začaly konat kulturní a společenské události. Od konce léta 2020 začal počet infikovaných opětovně stoupat, přičemž na začátku září se již Česká republika zařadila mezi nejhůře zasažené státy v Evropě co do počtu nově nakažených osob na milion obyvatel. Od října 2020 do února 2021 byla situace velmi vážná, počty nakažených dosahovaly v tomto období okolo 15 až 20 tisíc

⁷⁰ Fzone.cz: *Od vyhlášení pandemie koronaviru uběhly už dva roky* [online]. [cit. 2022-03-13]. Dostupné z: <https://fzone.cz/clanky/od-vyhlaseni-pandemie-koronaviru-ubehly-uz-dva-roky-3711>

⁷¹ Ministerstvo zdravotnictví České republiky: *Onemocnění aktuálně* [online]. [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

nově nakažených denně. Významný byl i počet hospitalizovaných s tímto onemocněním, začaly se plnit lůžkové kapacity nemocnic.

3.3.1 Nouzový stav a související opatření

V souvislosti s velmi vážnou situací ohledně pandemie, byl několikrát vyhlášen nouzový stav, a to na základě ústavního zákona č. 110/1998 Sb. „*Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost, územní celistvost, demokratické základy České republiky nebo ve značném rozsahu vnitřní pořádek a bezpečnost, životy a zdraví, majetkové hodnoty nebo životní prostředí anebo je-li třeba plnit mezinárodní závazky o společné obraně, může se vyhlásit podle intenzity, územního rozsahu a charakteru situace nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav.*“⁷² Nouzový stav vyhláší vláda v případě živelních pohrom, ekologických či průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví či majetkové hodnoty nebo vnitřní pořádek a bezpečnost.⁷³ Nouzový stav byl vyhlášen v době pandemie poprvé dne 12. března 2020 a trval do 17. května 2020, toto období lze označit jako první vlnu koronavirové pandemie. Další nouzový stav byl vyhlášen 5. října 2020 a trval do 26. února 2021, přičemž hned poté byl vyhlášen znovu, a sice od 27. února 2021 do 11. dubna 2021. Toto období lze označit za druhou vlnu pandemie. Prozatím poslední nouzový stav byl z pandemických důvodů vyhlášen dne 26. listopadu 2021 a trval do 25. prosince 2021.⁷⁴

Spolu s vyhlášením nouzových stavů kvůli pandemii docházelo i k různým epidemiologickým opatřením. V první vlně pandemie toto nebylo výjimkou. „*V posledním půlroce zasáhla svět pandemie virového onemocnění, která se nevyhnula ani naší zemi. Vláda České republiky na to reagovala zavedením relativně restriktivních opatření: Vyhlásila nouzový stav, který je primárně založen na omezení volného pohybu (obecně jde o zákaz chodit ven s četnými výjimkami), uzavřela školy a odložila zkoušky, omezila provoz úřadů, zakázala většinu maloobchodního prodeje atd. Smyslem této strategie bylo omezit mezilidský kontakt, a docílit tak pomalejšího nástupu epidemie, aby počet lidí vyžadujících intenzivní péči nepřesáhl kapacity českého zdravotnictví. Opatření, která v mnoha*

⁷² Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, čl. 2 odst. 1

⁷³ Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

⁷⁴ Ministerstvo vnitra České republiky: *Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv* [online]. [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2020&typeLaw=zakon&what=Rok>

oblastech fakticky vedla k zastavení ekonomické aktivity v zemi, vláda kompenzovala několika mimořádnými kroky (např. úvěrové programy, dočasné odpuštění povinných záloh a bonus pro živnostníky, odložení EET, uvolnění podmínek pro ošetřovné).⁷⁵

V průběhu celé pandemie se vystřídala řada opatření. Mezi stabilní opatření patřilo nošení ochranných prostředků dýchacích cest ve vnitřních prostorech, v první vlně bylo toto povinné i venku mimo bydliště. Nejprve byla jako ochrana dýchacích cest uznávána i látková a chirurgická rouška, později bylo nutno používat respirátor normy FFP2. Dále docházelo k omezování volného pohybu osob, uzavření většiny maloobchodních prodejen, kromě například drogerií, květinářství, lékáren a potravin. Ani kulturní a sportovní akce nemohly ve valné většině probíhat, a když ano, tak v omezeném rozsahu a formě. Mimo jiné došlo i k zákazu přímých leteckých spojů s Čínou či Itálií. Jedním z nejkritizovanějších opatření bylo uzavření základních, středních a vysokých škol, kdy žáci a studenti museli podstupovat vyučování online formou. Dále byly také omezeny úřední hodiny a byl preferován písemný, elektronický či telefonický kontakt před osobní návštěvou úřadu. V pozdější koronavirové krizi byly například vstupy na kulturní události, návštěvy sportovišť či restauračních zařízení podmíněny očkováním, testem či proděláním nemoci. Následně došlo k uznávání pouze očkování a proděláním nemoci, a to z důvodu co nejvyšší motivace občanů k naočkování.

Výše zmíněná opatření byla ve společnosti velmi diskutovaným tématem. Občané, politici, lékaři či právníci velmi často probírali předmětná opatření. Jen za první měsíc nouzového stavu bylo vydáno či novelizováno sedm desítek právních předpisů. Někteří toto vnímali jako nepřiměřený zásah do občanských práv a svobod, jiní toto považovali za adekvátní. „*Vládní opatření bez veškerých pochybností omezují řadu základních občanských práv a svobod“ svobodu pohybu a pobytu (čl. 14 Listiny základních práv a svobod), právo podnikat (čl. 26) nebo právo shromažďovací (čl. 19). Právní expert Jan Wintre upozorňuje, že nepřímo jsou postižena i další práva, např. právo na vzdělání podle čl. 33, náboženskou svobodu podle čl. 16 a možná i právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého rodinného života podle čl. 10. Nouzový stav vždy kumuluje moc v rukou vlády, o to důležitější je tedy fungování kontrolních mechanismů.*

⁷⁵ FIALA, Petr, Petr DVOŘÁK a Ondřej KRUTÍLEK. *Politika v čase koronaviru: předběžná analýza*. Brno: Právý běh - Institut Petra Fialy, 2020. ISBN 978-80-7485-209-1, str. 85.

Ani v rizikové situaci nesmíme rezignovat na záruky právního státu. Např. Listina základních práv u podobných rozhodnutí zaručuje jejich soudní kontrolu a případně možnost zrušení, pokud se ukáže, že nejsou v souladu s ústavním pořádkem.“⁷⁶

3.4 Digitalizace České republiky v době pandemie

Nepříjemná a ojedinělá situace spojená s obdobím koronavirové krize ukázala, jak je důležitá elektronická komunikace nejen mezi občany, firmami, ale i státem. E-government začal být v této době hojně diskutovaným tématem a rozhodně získal ještě důležitější význam.

„Na jaře 2020 má Česká republika a její občané za sebou největší nápor celosvětové koronavirové krize. Změna návyků občanů České republiky, která se zažehla v posledních týdnech, jen tak nezmizí. Pro mnoho lidí se stala nutnou samozřejmostí elektronická komunikace, objednávání potravin v e-shopech, mnoho lidí pracovalo z domova pomocí různých kolaborativních nástrojů, jako jsou Teams, Weber, Hangouts, Zoom, Skype atd.“⁷⁷

Pandemie onemocnění covid-19 má obrovské dopady také v oblasti globálního rozvoje. Většina rozvojových zemí upadá nyní do hospodářské recese a je očekáván globální nárůst počtu ohrožených osob extrémní chudobou, a to až o 175 milionů. Česká republika se zapojila do společné odezvy Evropské unie na pandemii pod Team Europe. Dále Česká republika přispěla na globální odezvu na pandemii prostřednictvím mezinárodních humanitárních organizací.⁷⁸

3.4.1 Digitální Česko 2018+

Dle programového prohlášení vlády z roku 2018 patří digitalizace veřejné správy mezi hlavní vládní priority. Strategii postupné digitalizace státu zformulovala vláda ve strategické koncepci Digitální Česko. Náplň tohoto projektu lze definovat pojmem „Strategie koordinované a komplexní digitalizace České republiky 2018+“. Tato koncepce rozvíjí vládní priority ve třech navzájem provázaných strategiích, kterými jsou:

⁷⁶ FIALA, Petr, Petr DVORÁK a Ondřej KRUTÍLEK. *Politika v čase koronaviru: předběžná analýza*. Brno: Pravý břeh - Institut Petra Fialy, 2020. ISBN 978-80-7485-209-1, str. 95.

⁷⁷ PAVLÍK, Marek, Karel ŠIMKA, Josef POSTRÁNECKÝ a Richard POMAHAČ. *Moderní veřejná správa: zvyšování kvality veřejné správy, dobrá praxe a trendy*. Praha: Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-048-9, str. 81.

⁷⁸ *Národní program reforem České republiky: Úřad vlády České republiky* [online]. 2021 [cit. 2022-03-18]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/aktualne/NPR-CR-2021.pdf>

- Česko v digitální Evropě
- Informační koncepce České republiky 2020
- Koncepce Digitální ekonomika a společnost.⁷⁹

Česko v digitální Evropě spadá do gesce Úřadu vlády a představuje koncepci působení České republiky v oblasti digitální agendy Evropské unie. Dlouhodobá vize, kterou si tato koncepce vytyčuje znamená, že Česká republika aktivně a jednotně prosazuje zájmy svých občanů a firem v Evropské unii. Zároveň má Česká republika a podobně smýšlející jiné státy Evropské unie hrát aktivní roli ve vytváření digitálně přívětivé evropské legislativy. Dále jsou v této koncepci stanoveny tři hlavní cíle, kterými jsou:

- institucionální zajištění koordinace a implementace digitální agendy Evropské unie,
- zajištění účinné komunikace o aktuálních tématech a příležitostech v digitální agendě Evropské unie,
- Prosazování národní pozice České republiky u prioritních témat v digitální agendě Evropské unie.⁸⁰

Informační koncepce České republiky 2020 představuje koncepci budování e-governmentu v České republice 2018+ a jeho IT podpory. Tato koncepce je základním dokumentem, jenž stanovuje cíle České republiky v oblasti informačních systémů veřejné správy a obecné principy pořízování, vytváření správy a provozování těchto systémů na období 5 let, a to na základě zmocnění § 5 odst. 1 zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy. Posláním této koncepce je co nejjednodušším a nejefektivnějším způsobem poskytovat digitální služby klientům veřejné správy, které jim usnadňují dosažení jejich práv a nároků či splnění jejich povinností vůči veřejné správě. Hlavními cíli Informační koncepce České republiky jsou:

- uživatelsky přívětivé a efektivní digitální služby pro občany a firmy
- digitálně přívětivá legislativa
- rozvoj prostředí podporujícího digitální technologie v oblasti e-governmentu

⁷⁹ Ministerstvo vnitra České republiky: Rada vlády pro informační bezpečnost [online]. 2022 [cit. 2022-02-11]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/webpm/clanek/rada-vlady-pro-informacni-spolecnost.aspx?q=Y2hudW09Ng%3D%3D>

⁸⁰ Česko v digitální Evropě: Vládní program digitalizace České republiky 2018+. 2020. Dostupné také z: file:///C:/Users/denis/Downloads/Koncepce_Cesko_v_digitalni_Evrope_-_20200619.pdf

- zvýšení kapacit a kompetencí zaměstnanců ve veřejné správě
- efektivní a centrálně řízené informační a komunikační technologie ve veřejné správě
- efektivní a pružný digitální úřad.⁸¹

Koncepce Digitální ekonomika a společnost je dokumentem, který má za cíl zajištění koordinace agend spadajících do všech oblastí digitální ekonomiky a života společnosti, napříč veřejnou správou, hospodářskými a sociálními partnery, akademickou sférou a odbornou veřejností. Tato koncepce obsahuje dílčí aspekty přinášející technologický vývoj a postupující digitalizaci všech oblastí života. Stěžejní je dle tohoto materiálu nastínění funkčního a flexibilního, právního, finančního a institucionálního rámce tak, aby posílil konkurenceschopnost a zároveň pomohl předejít negativním dopadům digitální transformace na společnost. Hlavními cíli této koncepce jsou:

- efektivnější systém přímé i nepřímé podpory výzkumu a inovací
- zralost a připravenost sektorů ekonomiky na digitální transformaci
- připravenost občanů na změny na trhu práce či vzdělávání a rozvoj jejich digitálních dovedností
- podpora konektivity a infrastruktury v prostředí digitální ekonomiky a společnosti
- legislativa podporující digitální ekonomiku a společnost
- vhodný systém financování digitální ekonomiky a společnosti
- institucionální zajištění centrální koordinace politiky na podporu digitální ekonomiky a společnosti.⁸²

Součástí strategie Digitální Česko je také projekt e-government cloud, jehož cílem je snížení celkových nákladů na pořizování a provoz informačních systémů veřejné správy, dále zvýšení úrovně bezpečnosti informací a dat, urychlení digitální transformace ve veřejné správě díky lepší dostupnosti platforem pro inovativní služby.⁸³

⁸¹ *Informační koncepce České republiky: Vládní program digitalizace České republiky 2018+*. Dostupné také z: file:///C:/Users/denis/Downloads/Informacni_koncepce_CR_2020_-_20200619.pdf

⁸² *Digitální ekonomika a společnost: Vládní program digitalizace České republiky 2018+*. Dostupné také z: file:///C:/Users/denis/Downloads/Koncepce_Digitalni_ekonomika_a_spolecnost_-_20200619.pdf

⁸³ *Národní program reformy České republiky: Úřad vlády České republiky* [online]. 2021 [cit. 2022-03-18]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/aktualne/NPR-CR-2021.pdf>

3.4.2 Projekt bankovní identity

V roce 2021 byl spuštěn projekt bankovní identity. Klienti, kteří využívají internetové bankovníctví, mají možnost použít stejné přihlašovací údaje k internetovému bankovníctví také pro přihlašování k online službám veřejné správy a dalších třetích stran.⁸⁴

Ministerstvo vnitra České republiky vede seznam udělených akreditací pro správu kvalifikovaného systému elektronické identifikace, a to na základě zákona č. 250/2017 Sb. Akreditovanými osobami ve smyslu tohoto zákona jsou První certifikační autorita, a.s., CZ.NIC, z. s. p. o., Československá obchodní banka, a.s., Česká spořitelna, a.s., Komerční banka, a.s., Air Bank, a.s., Moneta Money Bank, a.s., Raiffeisenbank, a.s. a Fio banka, a.s.⁸⁵

3.4.3 Portál veřejné správy a Portál občana

Portál veřejné správy prošel na počátku roku 2021 úpravou většiny svých sekcí a zároveň významnou změnou designu. Na Portál veřejné správy byl v této souvislosti nově implementován Katalog služeb veřejné správy, který má za cíl přehledně informovat klienta o všech dostupných službách veřejné správy. Podle zákona č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů měla vláda do 1. února 2021 povinnost stanovit plán digitalizace, aby do 1. února 2025 bylo možné všechny služby vyřizovat digitálně.⁸⁶

Portál občana nově nabízí elektronickou žádost o vydání řidičského průkazu či přístup k údajům z Registru vozidel. K tomuto je nutné využít datovou schránku, bankovní identitu, eObčanku či mobilní klíč e-governmentu, přičemž pro odeslání žádosti je nutné mít připojenou datovou schránku fyzické osoby. Nový řidičský průkaz lze vyzvednout na jednom z 206 obecních úřadů s rozšířenou působností.⁸⁷

⁸⁴ *Bank ID* [online]. 2022 [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://www.bankid.cz/o-nas>

⁸⁵ *Ministerstvo vnitra České republiky: Seznam udělených akreditací pro správu kvalifikovaného systému elektronické identifikace* [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/seznam-udelenych-akreditaci-pro-spravu-kvalifikovaneho-systemu-elektronicke-identifikace.aspx>

⁸⁶ *Gov.cz: Katalog služeb VS* [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://pma3.gov.cz/katalog-sluzeb/verejnost>

⁸⁷ *Ministerstvo vnitra České republiky: Požádat o výměnu končícího řidičáku lze elektronicky, informace o možnosti jeho vyzvednutí přijde SMS* [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/pozadat-o-vymenu-konciciho-ridicaku-lze-elektronicky-informace-o-moznosti-jeho-vyzvednuti-prijde-sms.aspx>

3.4.4 Úplné elektronické podání

Dalším velmi významným pokrokem digitalizace veřejné správy je úplné elektronické podání, které znamená, že klient má možnost vyřídit všechnu potřebnou agendu prostřednictvím elektronické interakce kdykoli a odkudkoli přes univerzální kontaktní místo veřejné správy, a to bez nutnosti návštěvy na příslušných úřadech. Zároveň má klient neustálý přehled o svých řešených událostech. Elektronické podání klienta vůči veřejné správě je považováno za úplné v případě, že splňuje veškeré architektonické principy e-governmentu a další nutné náležitosti.⁸⁸

Vytvoření metodického rámce pro úplné elektronické podání musí být Českou republikou realizováno i v období od 1. května 2017 do 31. prosince 2022. Tento metodický rámec má za cíl vytvoření metodického, koncepčního a architektonického rámce pro zavádění principu úplného elektronického podání.⁸⁹

3.4.5 E-rouška, e-recept, Tečka a Očkovací portál občana

E-rouška, e-recept, Tečka či Očkovací portál občana se v době pandemie covid-19 řadily mezi velmi důležité a hojně využívané aplikace a portály, které výrazně napomohly k zvládnutí pandemie.

E-rouška představovala aplikaci, která měla pomoci zastavit šíření covid-19 a byla součástí systému Chytrá karanténa od Ministerstva zdravotnictví České republiky. Umožňovala včas a anonymně upozornit uživatele na rizikové setkání s nakaženým. Tuto aplikaci celkem využívalo 1,8 milionu lidí a varovala přes 400 tisíc uživatelů na potenciálně riziková setkání a doporučila jim pravidla bezpečného chování. Aplikace byla pozastavena od konce října 2021.⁹⁰

E-recept představuje recept vystavený v elektronické podobě. Jedná se o informaci o předepsaných lécích, přičemž tato informace se ukládá do Centrálního úložiště elektronických receptů, která je součástí systému e-recept. Každý elektronický recept obsahuje unikátní dvanáctimístný identifikační znak. Tento identifikátor předává lékař pacientovi vždy bezplatně. Prostřednictvím

⁸⁸ *Architektura eGovernmentu ČR: Úplné elektronické podání* [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: https://archi.gov.cz/nap:uplne_elektronicke_podani

⁸⁹ *Ministerstvo vnitra České republiky: Vytvoření metodického rámce pro úplné elektronické podání* [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/vytvoreni-metodickeho-ramce-pro-uplne-elektronicke-podani.aspx>

⁹⁰ *ERouška: Chráním sebe, chráním tebe!* [online]. [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://erouska.cz/>

e-receptu si může pacient nastavit možnost zasílání receptů, a to formou SMS nebo e-mailem. Pro osoby využívající smartphony je k dispozici i stažení mobilní aplikace e-receptu. Běžný elektronický recept má platnost 14 dnů, přičemž je možné ho prodloužit až na 1 rok, ovšem s výjimkou e-receptu vydaného pohotovostní lékařskou službou, který platí jen 24 hodin. Výhodou e-receptu je, že pacient nemusí pro každý recept k lékaři, což zejména v době karantény či izolace v době pandemie covid-19 bylo extrémně přínosné. Zároveň je výhodou také shromáždění a sdílení informací o lécích užívaných pacientem na jednom místě.⁹¹

Aplikace **Tečka** je dalším nástrojem sloužícím ke zjednodušení života v době pandemie covid-19. Tato aplikace umožňuje načtení, správu a prezentaci covid certifikátů, které díky této aplikaci nemusí mít uživatel v listinné podobě u sebe vždy, když potřebuje certifikát použít. Do Tečky lze načíst certifikáty jedné i více osob, například členů domácnosti, a to postupným přihlášením osob do Očkovacího portálu občana či naskenováním QR kódu z certifikátů.⁹²

Očkovací portál občana byl vytvořen Ústavem zdravotnických informací a statistiky České republiky na pokyn Ministerstva zdravotnictví České republiky, a to za účelem možnosti vyzvednutí evropsky uznávaných elektronických certifikátů o provedeném očkování, testu či prodělaném onemocnění covid-19. Zároveň si zde může každý občan ověřit výsledky testů či zaznamenání proběhlého očkování. Přihlášení do očkovacího portálu je možné buď pomocí účtu NIA – eIdentity – například prostřednictvím bankovní identity či elektronického občanského průkazu, dále se lze přihlásit pomocí rodného čísla a občanského průkazu a poslední možností přihlášení je prostřednictvím čísla mobilního telefonu, e-mailu a data narození.⁹³

3.4.6 Poštovní datové zprávy

Poštovní datová zpráva je odesílána prostřednictvím datové schránky a představuje moderní způsob komunikace, jedná se o elektronickou obdobu doporučené zásilky. Je využívána v rámci vzájemné komunikace uživatelů datových schránek, přičemž její největší výhodou je, že nahrazuje osobní kontakt.

⁹¹ *Národní zdravotnický informační portál: Elektronický recept* [online]. [cit. 2022-02-18].

Dostupné z: <https://www.nzip.cz/clanek/482-elektronicky-recept-erecept>

⁹² *Ministerstvo zdravotnictví České republiky: Náповěda pro aplikaci Tečka* [online]. [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://ockodoc.mzcr.cz/napoveda/tecka/cz/>

⁹³ *Ministerstvo zdravotnictví České republiky: Očkovací portál občana* [online]. [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: <https://ocko.uzis.cz/Account/Prihlaseni?ReturnUrl=%2FHome%2FIndex>

Dalšími výhodami posílání poštovních datových zpráv jsou například garantované dodání, ověřená identita odesílatele, bezpečnost či úspora nákladů, kdy uživatel neplatí za obálku, papír ani tisk dokumentu.⁹⁴

V rámci pandemie, zejména tedy její první a druhé vlny v České republice byla možnost posílat zdarma poštovní datové zprávy pro všechny uživatele datových schránek, a to z důvodu maximálního využívání možností elektronické komunikace místo zasílání listovních zásilek a osobních návštěv pošt, úřadů či jiných institucí. Tato služba byla zdarma na jaře 2020 a poté znovu od 2. listopadu 2020 až do konce nouzového stavu. Záměrem bylo usnadnění elektronické komunikace. Vláda rozhodla o bezplatném zasílání poštovních datových zpráv, přičemž běžná cena jedné takové zprávy je 15 Kč.

Poštovní datové zprávy zdarma s sebou nesly ale i jednu nevýhodu. Jejich zpoplatnění bránilo nevyžádaným obchodním sdělením (spamům). S poskytnutím této služby bezplatně začala tato nevyžádaná sdělení narůstat na intenzitě, a to i přestože je jedná o přestupek a hrozí nemalé pokuty. Dle zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonem a autorizované konverzi dokumentů hrozí fyzickým osobám za tento přestupek pokuta až do výše 10 tisíc Kč a podnikajícím fyzickým osobám či právnickým osobám pokuta až do výše 10 milionů Kč. Ve druhé vlně pandemie, tedy na podzim 2020, kdy byla opět tato služba zdarma, se již podařilo výrazně omezit množství spamů.⁹⁵

K obdobné situaci ohledně nevyžádaných obchodních sdělení v datových schránkách uživatelů této služby došlo v roce 2012. V případě, že se uživatel o této skutečnosti dozví, měl by podat stížnost či oznámení o přestupku k Ministerstvu vnitra České republiky jako správci datových schránek, ačkoli by se v této věci spíše nabízel Úřad pro ochranu osobních údajů, jenž má jinak agendu spamu na starosti.⁹⁶

⁹⁴ Česká pošta: *Poštovní datová zpráva* [online]. [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/sluzby/egovernment/doplnekove-sluzby-k-datovym-schrankam/postovni-datova-zprava>

⁹⁵ Lupa.cz: *Do datových schránek dorazil spam. Naposledy se řešil v roce 2012* [online]. [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/do-datovych-schrank-dorazil-spam-naposledy-se-resil-v-roce-2012/>

⁹⁶ Živě.cz: *Ministerstvo vnitra varuje před spamem v datových schránkách. Stačilo nabídnout Poštovní zprávy zdarma* [online]. [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: <https://www.zive.cz/clanky/ministerstvo-vnitra-varuje-pred-spamem-v-datovych-schrankach-stacilo-nabidnout-postovni-zpravy-zdarma/sc-3-a-203824/default.aspx>

3.4.7 Inovační strategie České republiky 2019–2030

Rada pro výzkum, vývoj a inovace jako poradní a odborný orgán vlády České republiky vytvořila Inovační strategii České republiky pro období 2019-2030. Tato strategie obsahuje devět hlavních pilířů, přičemž jedním z nich je Digitální stát, výroba a služby.

„V ČR byla v posledních letech zavedena řada důležitých nástrojů pro digitalizaci, kdy se ve veřejné sféře implementovalo více než 700 online řešení. Na druhou stranu byl systém zavádění digitalizace v ČR doposud chaotický, veřejné informační systémy a online nástroje nejsou provázané, přičemž podnikům i občanům nepřináší komfort ani v úspoře času či nákladů. Tím, že je ČR průmyslově vysoce orientovanou zemí, musí být Průmysl 4.0 chápán jako celospolečenský a ekonomický fenomén, determinující naše budoucí postavení ve světovém společenství. Současná vláda z důvodu posílení koordinace postupu v digitální agendě schválila novou strategii Digitální Česko, která obsahuje: Česko v digitální Evropě, Informační koncepce České republiky (Digitální veřejná správa) a Digitální ekonomika a společnost. Digitálním Českem se podařilo překonat dlouholetou sektorovou i tematickou roztržitost digitální agendy. Koordinace celé realizace je soustředěna v Radě vlády pro informační společnost (RVIS) pod patronátem a vedením vládního zmocněnce pro IT, realizace bude probíhat na úřadech a resortech v souladu s jejich gesci.“⁹⁷

Mezi cíle této inovační strategie patří například zajištění online služby pro občany a firmy a přeměnění sítě kontaktních míst pro asistovanou státní správu, zapojení malých a středních firem do využívání digitálních nástrojů podnikání, zajištění komunikace o aktuálních tématech a příležitostech z digitální agendy Evropské unie, podpora zavádění výsledků aplikovaného výzkumu v oblasti transformativních technologií do praxe či vytvoření propojeného datového fondu, které představuje propojení systémů s cílem využít všech informací, které již státní správa od občana či firmy v minulosti obdržela.

Nástroji, díky kterým má dojít k prosazení těchto cílů jsou například Národní strategie pro umělou inteligenci ve vazbě na Koordinovaný plán pro umělou inteligenci, budování vysokorychlostní infrastruktury jako základu pro

⁹⁷ HAVLÍČEK, Karel. *Inovační strategie České republiky 2019-2030: Rada pro výzkum, vývoj a inovace*. Dostupné také z: https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_1_Inovacni-strategie.pdf

online služby, podpora českých firem a výzkumných organizací v programu Digital Europe či vytvoření cíleného vzdělávání malých firem v oblasti digitalizace ve formě Roku digitálního podnikání.⁹⁸

3.4.8 Národní plán obnovy

Národní plán obnovy představuje plán reforem a investic České republiky, které budou realizovány za využití finančních prostředků Evropské unie. Tento plán je rozdělen do šesti pilířů, které se dále člení na komponenty. Základními pilíři jsou digitální transformace, fyzická infrastruktura a zelená tranzice, vzdělávání a trh práce, instituce a regulace a podpora podnikání v reakci na covid-19, výzkum, vývoj a inovace a posledním pilířem je zdraví a odolnost obyvatel. Pro tuto práci je stěžejní pilíř digitální transformace, na který je vyčleněno Národním plánem obnovy celkem 27 854 mil. Kč. Tento pilíř je dále rozdělen na jednotlivé oblasti digitální transformace, kterými jsou digitální služby občanům a firmám (2 857 mil. Kč), digitální systémy veřejné správy (7 054 mil. Kč), digitální vysokokapacitní sítě (5 787 mil. Kč), digitální služby ekonomika a společnost, inovativní start-upy a nové technologie (5 710 mil. Kč), digitální transformace podniků (5 000 mil. Kč) a zrychlení a digitalizace stavebního řízení (1 446 mil. Kč).

Cílem digitálních služeb občanům je digitalizace jednotlivých agend vykonávaných veřejnou správou a postupně tyto agendy řetězit dle životních situací do jednoho místa pod jedním přihlášením a v identickém rozhraní, a to především přes federované portály. Dle Národního plánu obnovy bude v této oblasti investováno například do digitálních služeb v resortu justice či rozvoje otevřených dat a veřejného datového fondu.

Cílem digitálních systémů veřejné správy je zbudování efektivního prostředí pro digitalizaci agend vykonávaných veřejnou správou z pohledu sdílení dat mezi jednotlivými systémy skrze základní registry, propojený datový fond a informační systém sdílené služby. Investováno bude do budování jednotlivých informačních systémů či kybernetické bezpečnosti.

Prostřednictvím digitálních vysokokapacitních sítí je žádoucí zajistit co nejlepší přístup k datovým službám pro obyvatele, veřejnou správu a jiné aktéry. Nutností je dosažení stejně kvalitní úrovně na celém území státu, aby nedocházelo

⁹⁸ HAVLÍČEK, Karel. *Inovační strategie České republiky 2019-2030: Rada pro výzkum, vývoj a inovace*. Dostupné také z: https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_1_Inovacni-strategie.pdf

k rozdílům například ve velkých městech a na vesnicích. Investicemi v této oblasti budou dle Národního plánu obnovy například vybudování vysokokapacitního připojení, pokrytí koridorů sítěmi 5G a podpora rozvoje sítí 5G či vědeckovýzkumné činnosti související s rozvojem sítí a služeb 5G.

Digitální služby v oblasti ekonomiky a společnosti jsou vnímány jako velmi důležité, aby došlo k oživení a návratu k hospodářskému růstu. Investovat se bude například do internacionalizace začínajících podniků, platformy pro vzdělávání managementu malých a středních podniků pro post covid-19 transformaci nebo do vybudování kvantové komunikační infrastruktury.

Cílem digitální transformace podniků je zejména podpora digitalizace průmyslu a podpora podniků zúčastněných ve významných projektech společného evropského zájmu. Do investic v této oblasti spadá například vytvoření evropských a národních center digitálních inovací či přímá podpora digitální orientace podniků.

Poslední oblastí je zrychlení a digitalizace stavebního řízení, kde je stěžejní zejména zefektivnění procesu vydání stavebního povolení. Zásadními investicemi bude rozvoj a využití datového fondu veřejné správy v územním plánování a plné využití přínosů digitalizace stavebního řízení.⁹⁹

3.4.9 Index DESI

Index digitální ekonomiky a společnosti (DESI) je výstupem Evropské komise, která od roku 2014 sleduje pokrok členských států v digitální oblasti a každý rok zveřejňuje zprávy o tomto indexu. Dle výsledků tohoto indexu za rok 2021 se Česká republika mezi 27 členskými státy Evropské unie řadí na 18. místo, v roce 2019 na tom byla o jednu pozici lépe. Nejlépe si Česká republika vede v oblasti integrace digitálních technologií, kde v rámci Evropské unie zaujímá 15. místo.

Česká republika zaujímá vedoucí postavení v elektronickém obchodování, kdy roste podíl malých a středních podniků prodávajících online. Dále vláda podporuje potřebnou digitální infrastrukturu a zlepšila svou připravenost na 5G. Na druhou stranu se část českých podniků stále potýká s velkými obtížemi při hledání digitálně kvalifikovaných pracovníků, ačkoli se tento podíl mezi absolventy zvyšuje, stále to není dostatečné. Digitální veřejné služby se v České republice

⁹⁹ *Národní plán obnovy* [online]. [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://www.planobnovy.cz/digitalni-transformace-3>

zlepšují, ale jejich zavádění je stále pomalé. Přímé nasměrování jednotlivců a podniků na využívání digitálních služeb by toto mohlo vyřešit. Širokopásmové připojení je v České republice i nadále jedno z nejdražších v Evropské unii.¹⁰⁰

„Novou dynamiku vnesla do digitální transformace pandemie. Podniky včetně těch malých a středních začaly zvažovat širší využití digitálních technologií, vzdělávací systém na několik měsíců plně přešel na on-line výuku a byly kladeny větší požadavky na digitální infrastrukturu. Krize také prověřila odolnost a spolehlivost digitálních veřejných služeb. Vláda spustila několik nových portálů a systémů informačních technologií pro řízení a koordinaci očkování, komunikaci a sdílení dat (mobilní aplikace Tečka, veřejně přístupné údaje o zdravotním stavu, centrální portál covid.gov.cz atd.). Tyto služby se při zahájení často potýkaly s technickými problémy, avšak časem se stabilizovaly a staly se důležitými nástroji ke zvládnutí pandemie.“¹⁰¹

V oblasti digitálních veřejných služeb obsadila v roce 2021 Česká republika v Evropské unii 20. místo, což je o dvě místa lepší výsledek než v roce 2020. Podíl uživatelů elektronické veřejné správy dosáhl v roce 64 % a odpovídá tak průměru Evropské unie. Jiné ukazatele ovšem jsou pod průměrem Evropské unie. V rámci předvyplněných formulářů má Česká republika 45 bodů, přičemž průměr Evropské unie činí 63 bodů. Body za digitální veřejné služby pro podniky jsou také pod průměrem, v Evropské unii je průměr 84 bodů, přičemž v České republice je to 76 bodů. Poslední oblastí jsou otevřená data, jejichž bodové hodnocení činí 72 % a průměr EU je 78 %. Index DESI prohlašuje za důležitý krok na cestě k dosažení uživatelsky vstřícnějšího přístupu k digitálním veřejným službám spuštění bankovní identity, kdy více než 5 milionů Čechů bude mít díky tomuto přístupu ke službám elektronické veřejné správy, jelikož využívají internetové či mobilní bankovníctví.

Index DESI dále poukazuje na to, že Zpráva E-Government Benchmark 2020, která představuje srovnání v oblasti elektronické veřejné správy řadí Českou republiku do kategorie nevyužívané elektronické veřejné správy. Toto znamená, že i když veřejná správa má širokou nabídku digitálních služeb, přesto je využívá jen

¹⁰⁰ EVROPSKÁ KOMISE. *Index digitální ekonomiky a společnosti 2021: Česko*. Dostupné také z: file:///C:/Users/denis/Downloads/DESI_2021__Czechia__cs_fSC4fR0PV6MhINFenkZCgGc8d9M_80581.pdf

¹⁰¹ Tamtéž

malý počet jednotlivců a podniků. Dalším problémem je rozdílná kvalita digitálních veřejných služeb na celostátní a regionální úrovni.

Během pandemie onemocnění covid-19 byl spuštěn centrální Covid Portál, který vysvětloval omezení a opatření srozumitelně a na základě opravdových životních situací. Portál obsahoval například veřejně přístupná data, informace o očkování či testování. Dalším počinem byla mobilní aplikace e-Rouška, která přispěla k trasování nákazy a zaregistrovalo se na ní 1,6 milionu občanů.¹⁰²

3.4.10 Doporučení Rady Evropské unie

Česká republika obdržela v roce 2020 od Rady Evropské unie tři doporučení, která Česká republika zahrnuje včetně jejich řešení zejména ve výše zmíněném Národním plánu obnovy. Prvním doporučením bylo přijetí veškerých nutných opatření vedoucích k účinnému řešení pandemie covid-19 a k udržení ekonomiky a jejího následného oživení. Dále je nutné zajistit také po zkušenosti s pandemií odolnost zdravotnických pracovníků a zavést služby elektronického zdravotnictví. Druhým doporučením bylo podporovat zaměstnanost prostřednictvím aktivních politik na trhu práce a poskytování dovedností k digitálnímu učení. Posledním doporučením bylo podpořit malé a střední podniky větším využíváním finančních nástrojů vedoucích například ke snížení administrativní zátěže a zlepšení elektronické veřejné správy.¹⁰³

3.4.11 Mezinárodní spolupráce

Přímá mezinárodní spolupráce nebyla kvůli pandemii onemocnění covid-19 v roce 2020 uskutečněna. Zástupci programu Digitální Česko, Rady vlády pro informační bezpečnost či odboru e-governmentu Ministerstva vnitra sledovali dění na zahraniční půdě. Zejména se zaměřili na reakce týkající se Evropské digitální strategie, Evropské datové strategie a projektům týkajícím se umělé inteligence, které byly vydány v únoru 2020. Zástupci České republiky se zúčastnili veřejné konzultace Evropské unie v případě Digital Services Act, jenž povede k aktualizaci

¹⁰² EVROPSKÁ KOMISE. *Index digitální ekonomiky a společnosti 2021: Česko*. Dostupné také z: file:///C:/Users/denis/Downloads/DESI_2021__Czechia__cs_fSC4fR0PV6MhINFenkZCgGc8d9M_80581.pdf

¹⁰³ *Národní program reformy České republiky: Úřad vlády České republiky* [online]. 2021 [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/aktualne/NPR-CR-2021.pdf>

směrnice eCommerce, která se zabývá obchodními činnostmi prováděnými na internetu a pomocí některých elektronických prostředků.¹⁰⁴

Významným momentem pro digitalizaci veřejné správy v České republice bylo v roce 2020 podepsání Berlínské deklarace k digitální společnosti založené členskými státy Evropské unie.¹⁰⁵ Klíčovými hodnotami dle této deklarace jsou:

- platnost a dodržování základních práv a demokratických hodnot v digitální sféře
- sociální participace a digitální začlenění s cílem utváření digitálního světa
- posílení postavení a digitální gramotnosti všem občanům, aby se mohli zapojit do digitální sféry
- důvěra a bezpečnost v digitální vládní interakce
- digitální suverenita a interoperabilita představující klíč k zajištění veřejné správy a občanů jednat samostatně v digitálním světě
- systémy zaměřené na člověka a inovativní technologie ve veřejném sektoru
- odolná a udržitelná digitální společnost zachovávající přirozené základy života.¹⁰⁶

V roce 2021 došlo k přijetí všemi členskými státy Evropské unie Lisabonské deklarace k digitální demokracii. Tato deklarace reaguje i na krizi způsobenou pandemií covid-19. Cílem je podpořit bezpečnou digitální transformaci, která neponechává nikoho stranou.

Strategie Evropa 2030 – Digitální kompas představuje strategii vycházející ze zastřešujícího rámce formování digitální budoucnosti Evropy. Zároveň zohledňuje změny způsobené pandemií covid-19, která výrazně napomohla k urychlení využívání digitálních nástrojů a na druhou stranu poukázala na slabé stránky, které se v digitalizaci objevovaly. Cílem této strategie je dosažení stavu, kdy všechny klíčové veřejné služby budou dostupné online. Všichni občané by měli mít přístup ke svým zdravotním záznamům a 80 % občanů bude využívat digitální identitu.

¹⁰⁴ RADA VLÁDY PRO INFORMAČNÍ SPOLEČNOST. *Zpráva o plnění programu Digitální Česko*. Dostupné také z: [file:///C:/Users/denis/Downloads/Zprava_o_plneni_programu_Digitalni_Cesko_-_2020%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/denis/Downloads/Zprava_o_plneni_programu_Digitalni_Cesko_-_2020%20(2).pdf)

¹⁰⁵ *Ministerstvo vnitra České republiky: Obecně k agendám EU* [online]. [cit. 2022-03-04].

Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/obecne-k-agendam-eu-461106.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>

¹⁰⁶ *European Commission: Shaping Europe's digital future* [online]. [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/berlin-declaration-digital-society-and-value-based-digital-government>

Digitální program pro Evropu je součástí Víceletého finančního rámce pro Evropskou unii a platný pro období 2020 – 2027. Cílem tohoto programu je vybudovat vysoce výkonnou výpočetní techniku Evropské unie. Dalšími cíli jsou například vybudování a posílení základní kapacity umělé inteligence či zlepšení konkurenceschopnosti odvětví posílením kybernetické bezpečnosti Evropské unie.¹⁰⁷

3.5 Shrnutí

Aktuální stav digitalizace veřejné správy po již dvouletém boji s koronavirovou pandemií v podstatě nelze stručně shrnout či zhodnotit, ani neexistuje žádný dokument, který by se tímto komplexně zabýval. Nicméně řada dokumentů zmiňovaných výše v této práci se zhodnocením a následnými opatřeními zabývají, ovšem spíše okrajově. V době pandemie byla užitečnost fungování elektronických služeb nesporná, denně byly elektronické služby využívány zejména ve školství a ve zdravotnictví, kde byly hojně využívány některé aplikace jako například e-recept či e-rouška. Dle výše zmíněného hodnocení prostřednictvím indexu DESI se Česká republika nachází z hlediska digitalizace pod průměrem na rozdíl od ostatních států Evropské unie. Toto se samozřejmě promítlo i na průběhu zvládnutí pandemie, kdy byl nápor na digitální služby neobvykle enormní nejen ze strany veřejné správy. Na druhou stranu Česká republika projevuje snahu o zavádění inovací v této oblasti a staví digitalizaci veřejné správy (a to i díky pandemii covid-19) mezi hlavní priority státních politik. Bohužel je toto zavádění dle zmíněného indexu příliš pomalé a je nutné tento proces urychlit.

„Zatímco dříve byla hlavním argumentem pro digitalizaci státu úspora času na straně občana, nyní je tento způsob poskytování důležitý i z pohledu ochrany zdraví občanů i úředníků. Virtuální demo Digitálního úřadu ukazuje, jaké služby mohou úřady v současné době poskytovat plně v online režimu, tak jak jsme zvyklí například u elektronického bankovníctví.“¹⁰⁸

¹⁰⁷ Ministerstvo vnitra České republiky: *Obecně k agendám EU* [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/obecne-k-agendam-eu-461106.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>

¹⁰⁸ Aktuálně.cz: *Jak na digitalizaci veřejné správy? Odpověď nabízí nový projekt Digitální úřad* [online]. [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/jak-na-digitalizaci-verejne-spravy-odpoved-nabizi-novy-proje/r~f13328d2c2bc11eb9f15ac1f6b220ee8/>

Dle studie „CEO Survey 2021“ uvedlo 77 % ředitelů českých firem, že je covid-19 přiměl k častějšímu užívání digitálních nástrojů. Zároveň 92 % ředitelů uvedlo, že kvůli pandemii implementovali nové technologie. Pandemie se výrazně odrazila samozřejmě i v digitalizaci veřejné správy. Přelomovým byl projekt Digitální úřad, který se inspiroval i soukromým sektorem.¹⁰⁹

Dle nově přijatých právních předpisů jako například zákon o právu na digitální služby či různých dokumentů považuje Česká republika po koronavirové krizi inovace a zkvalitnění digitalizace veřejné správy mezi nejdůležitější aspekty fungování státu. Přestože je implementace pomalejší, k pokrokům dochází i když se veřejný sektor stále nemůže rovnat ve využívání elektronických služeb sektoru soukromému. Zároveň toto záleží i na občanech a ostatních subjektech využívajících digitalizaci veřejné správy. Řada služeb digitalizujících veřejnou správu existuje, ovšem v praxi je skupina uživatelů nízká. Na toto reaguje vytvoření přátelského prostředí, což je jedním z hlavních cílů v rámci digitalizace veřejné správy v České republice.

¹⁰⁹ *Tamtéž*

4 Srovnání digitalizace ve vybraných kruzích veřejné správy

Digitalizace veřejné správy je zásadní pro moderní stát. Ve vybraných kruzích veřejné správy může mít ovšem například jinou kvalitu nebo může být méně či více využívána občany a jinými subjekty. Tato kapitola je věnována vybraným formám digitalizace veřejné správy v době koronavirové, respektive doba koronavirová je srovnávána s běžným stavem, tedy před pandemií onemocnění covid-19. Cílem je pokusit se zjistit, zda pandemie tohoto onemocnění mohla napomoci pozitivně ovlivnit rozvoj digitalizace veřejné správy ve vybraných oblastech nebo jsou rozdíly před a v době pandemie zanedbatelné.

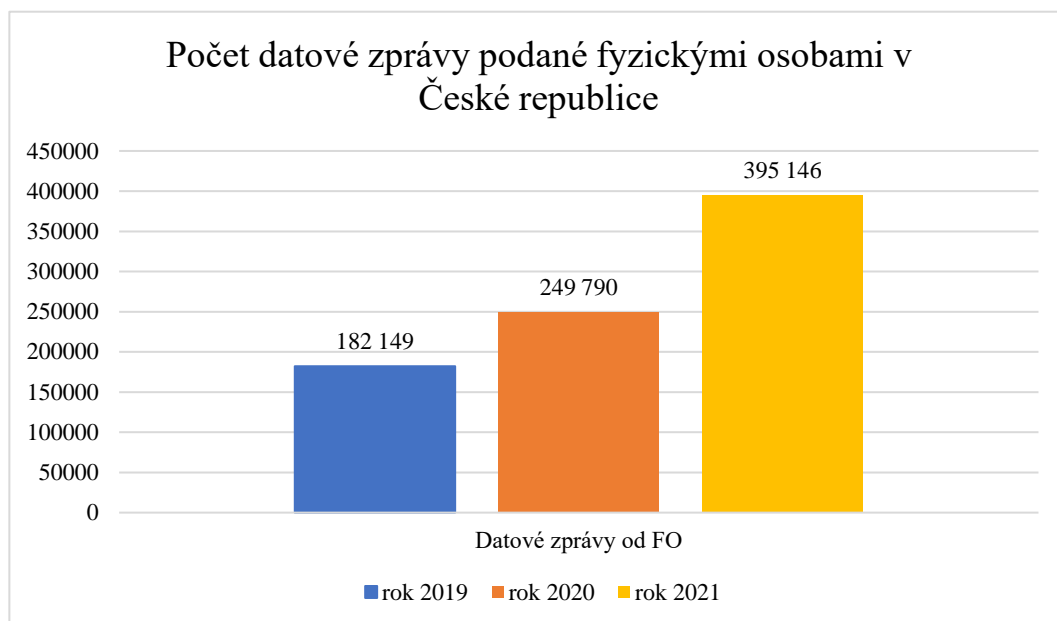
Kapitola obsahuje nejprve srovnání počtu datových zpráv podaných prostřednictvím datových schránek fyzických osob v České republice v letech 2019, 2020 a 2021. Dále je v kapitole porovnán počet přijatých datových zpráv podaných prostřednictvím datových schránek fyzických osob v letech 2019, 2020 a 2021 mezi Městskou částí Praha 2 a Městským obvodem Plzeň 2 – Slovany, Městskou částí Praha 6 a Městským obvodem Plzeň 6 – Litice a také mezi městem Zbiroh a městem Kostelec na Hané. Dále je obsahem této kapitoly informace, jaká forma komunikace v době pandemie u vybraných subjektů oproti roku 2019 převažovala v době pandemie a zda byly na vybraných úřadech využívány prostředky dálkové komunikace v této době.

4.1 Srovnání podaných datových zpráv fyzickými osobami

4.1.1 Česká republika

V této kapitole je srovnáno množství podaných datových zpráv prostřednictvím datových schránek fyzických osob v České republice v letech 2019, 2020 a 2021. Toto srovnání je zobrazeno v grafu č. 1. z tohoto grafu je patrné, že počet datových zpráv přijatých prostřednictvím datových schránek fyzických osob má vzrůstající tendenci. V době před pandemií, tedy v roce 2019 byl počet takto podaných datových zpráv v České republice celkem 182 149. V roce 2020 byl tento počet již 249 790 a v roce 2021 dokonce 395 146. Pandemie a s ní spojená omezená možnost navštěvovat úřady byla jistě motivací pro fyzické osoby nad 18 let, aby si buď založily datovou schránku pro komunikaci s úřady, případně aby své datové schránky více užívaly v době, kdy osobní návštěva nebyla možná. V letech

2020 a 2021, tedy v době pandemie, využívali občané České republiky skokově více digitalizaci veřejné správy v oblasti datových schránek.

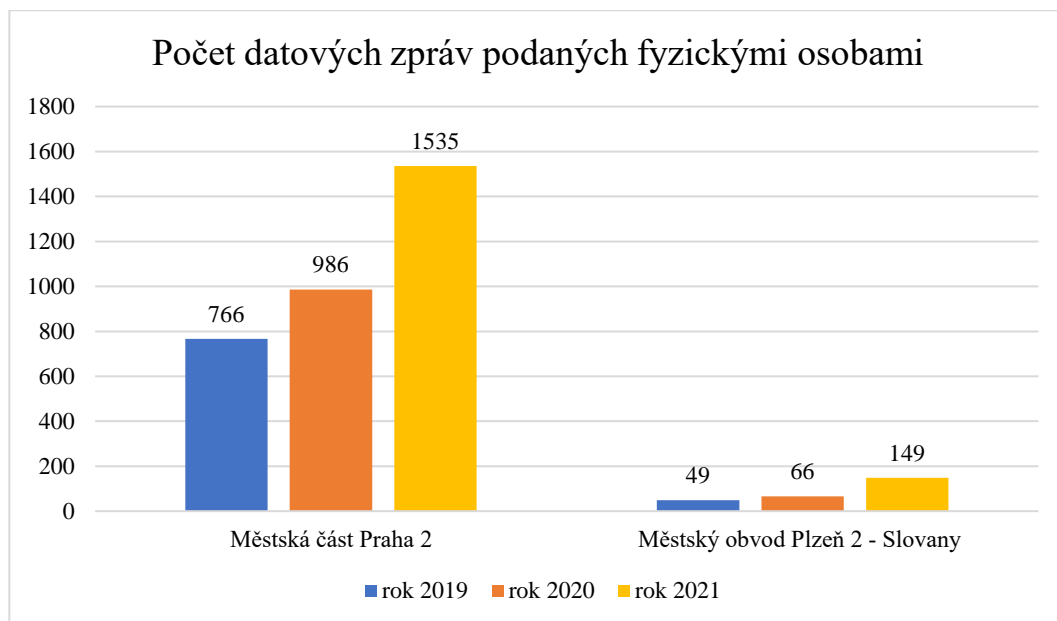

Graf 1: Počet datových zpráv přijatých od fyzických osob v České republice v letech 2019, 2020 a 2021 zdroj: vlastní zpracování

4.1.2 Městská část Praha 2 a Městský obvod Plzeň 2 – Slovany

Níže je v grafu č. 2 srovnáno množství podaných datových zpráv prostřednictvím datových schránek fyzických osob v letech 2019, 2020 a 2021 k subjektům Městské části Praha 2 a Městskému obvodu Plzeň 2 – Slovany. Nejvyšší počet takto podaných zpráv byl u Městské části Praha 2, a to v roce 2021. Naopak nejméně podaných datových zpráv fyzickými osobami bylo v roce 2019 u Městského obvodu Plzeň 2 – Slovany.

Z grafu č. 2 vyplývá, že u obou porovnávaných subjektů docházelo meziročně vždy k nárůstu využívání datových schránek fyzickými osobami. U Městské části Praha 2 bylo podáno ve všech letech o mnoho více datových zpráv fyzickými osobami než u Městského obvodu Plzeň 2 – Slovany, kde je tento počet výrazně nižší. Rozdíl je vyšší i při vzetí v úvahu rozdíl počtu obyvatel u těchto jednotek, kdy Městská část Praha 2 má o cca 15 tisíc obyvatel více. U obou porovnávaných subjektů došlo mezi lety 2020 a 2021, tedy v době pandemie k nejvýraznějšímu zvýšení počtu podaných datových zpráv prostřednictvím datových schránek fyzických osob.

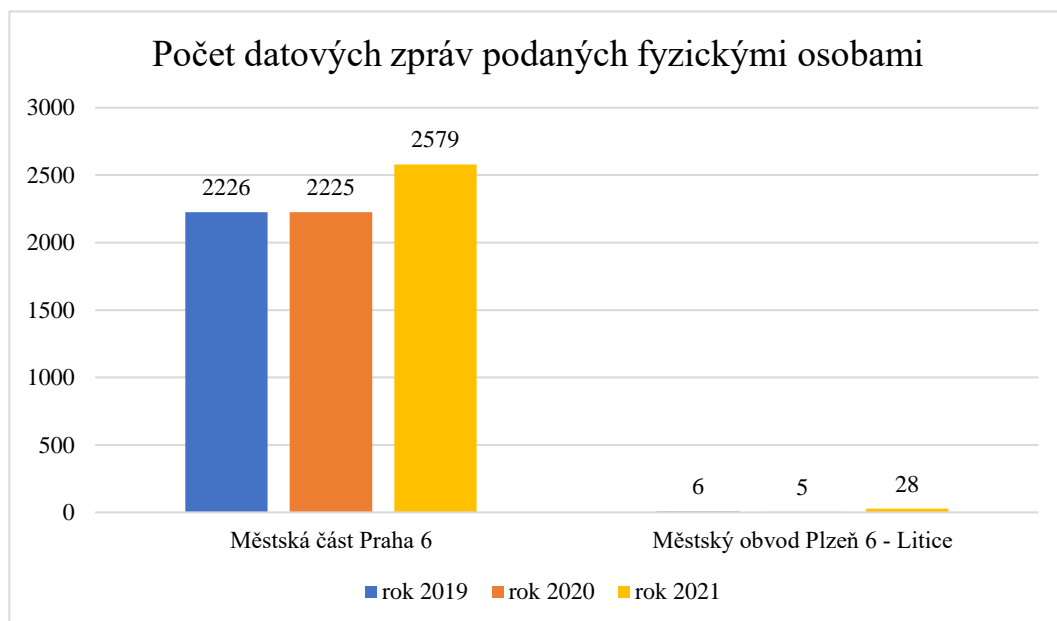

*Graf 2: Počet datových zpráv přijatých od fyzických osob Městské části Praha 2 a Městskému obvodu Plzeň 2 – Slovany v letech 2019, 2020 a 2021
zdroj: vlastní zpracování*

Z grafu vyplývají patrné rozdíly v počtu podaných datových zpráv, což může poukazovat na to, že v Plzni stále více dochází k preferenci jiného prostředku komunikace fyzických osob s veřejnou správou, ovšem i tak dochází k významnému meziročnímu nárůstu. V roce 2019 ještě Česká republika nebyla ochromena pandemií covid-19, což může napovídat tomu, že občané více využívali zejména fyzický kontakt v komunikaci s veřejnou správou, který byl v době pandemie prakticky znemožněn.

4.1.3 Městská část Praha 6 a Městský obvod Plzeň 6 – Litice

Níže je v grafu č. 3 srovnáno množství podaných datových zpráv prostřednictvím datových schránek v letech 2019, 2020 a 2021 k subjektům Městské části Praha 6 a Městskému obvodu Plzeň 6 – Litice. Přesný počet těchto zpráv nebylo možné získat, poskytnut byl pouze celkový počet přijatých datových zpráv (tedy od fyzických i právnických osob dohromady). Nicméně z praxe úřadu vyplývá, že na jednu datovou zprávu přijatou prostřednictvím datové schránky fyzické osoby připadá 10 datových zpráv od právnických osob. Z tohoto důvodu byl získaný počet vydělen touto hodnotou a výsledek je zobrazen v grafu. Je tedy nutné zdůraznit, že u hodnot Městské části Praha 6 nemusí být počet naprosto přesný.

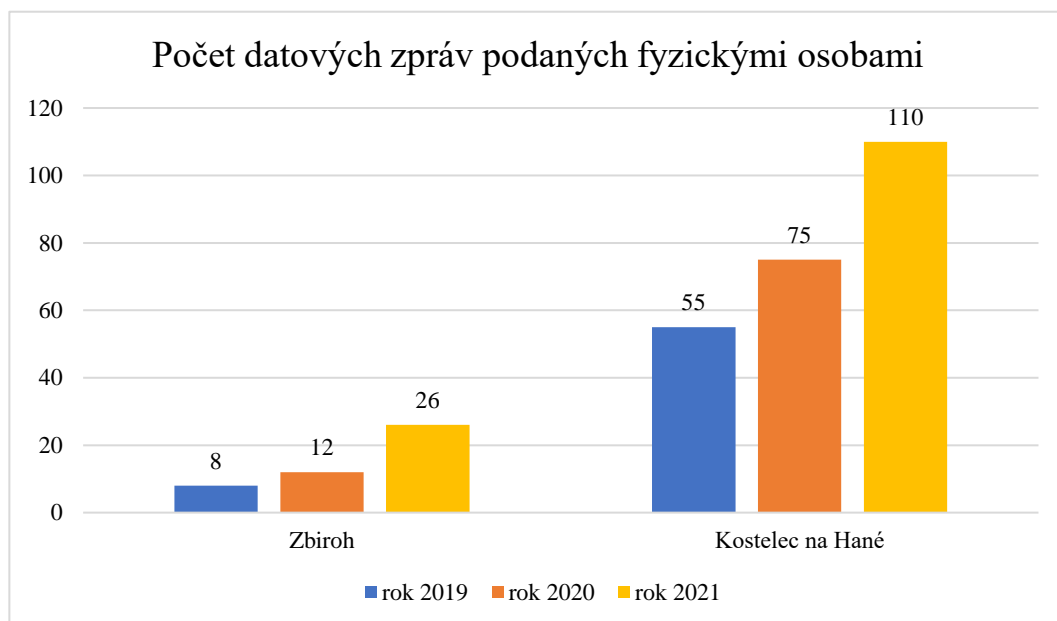
*Graf 3: Počet datových zpráv přijatých od fyzických osob u Městské části Praha 6 a Městského obvodu Plzeň 6 – Litice v letech 2019, 2020 a 2021
zdroj: vlastní zpracování*

Celkově z grafu vyplývá, že počty podaných datových zpráv fyzickými osobami jsou podstatně vyšší než u Městského obvodu Plzeň 6 – Litice v každém z porovnávaných roků. Nejvyšší počet takto podaných zpráv byl u Městské části Praha 6, a to v roce 2021, kdy tento počet činil zhruba 2 579. Naopak nejméně podaných datových zpráv fyzickými osobami bylo v roce 2019 u Městského obvodu Plzeň 6 – Litice, kdy tento počet byl jen 49 podání.

U Městské části Praha 6 i Městského obvodu Plzeň 6 – Litice došlo k poklesu podaných datových zpráv fyzickými osobami mezi lety 2019 a 2020. Následně u obou porovnávaných došlo v roce 2021 k výraznějšímu růstu.

4.1.4 Zbiroh a Kostelec na Hané

Město Zbiroh a město Kostelec na Hané představují města podobná z hlediska počtu obyvatel, ale každé z nich se nachází na jiném konci České republiky. Město Zbiroh se nachází v okrese Rokycany v Plzeňském kraji a město Kostelec na Hané se nachází se v okrese Prostějov v Olomouckém kraji. Vzájemně jsou tato města vzdálena zhruba 300 kilometrů. Srovnání těchto měst z hlediska počtu podaných datových zpráv prostřednictvím datových schránek fyzických osob se nachází v grafu č. 4.

*Graf 4 Počet datových zpráv přijatých od fyzických osob ve Zbiroze a Kostelci na Hané v letech 2019, 2020 a 2021
zdroj: vlastní zpracování*

U obou porovnávaných měst je opět patrný vzrůstající trend využívání podání datových zpráv fyzickými osobami. Město Zbiroh ve všech letech obdrželo podstatně nižší počet těchto podání. V žádném z porovnávaných let nedosáhl tento počet ve Zbiroze ani nejnižší hodnoty, která je zaznamenána u Kostelce na Hané. Největší skok je u obou měst patrný mezi lety 2020 a 2021, kdy došlo k největšímu nárůstu podaných zpráv prostřednictvím datových schránek fyzických osob.

4.2 Forma komunikace v době pandemie

Forma komunikace mezi občany, osobami samostatně výdělečně činnými či právnickými osobami a veřejnou správou může být založena na ústní formě, ať už telefonické či osobní, dále klasické papírové formě či může být ve formě elektronické. Ústní forma byla v době pandemie prakticky znemožněna, případně značně omezena. Postupně stále vyšší míra elektronické komunikace, převažující nad formou papírovou, by měla vést k vyšší míře digitalizace veřejné správy.

V roce 2020 ani 2021, tedy v době pandemie, nepřevažovala elektronická komunikace nad klasickou papírovou komunikací u žádného z porovnávaných subjektů, a sice u Městské části Praha 2 a Praha 6, Městského obvodu Plzeň 2 – Slovany a Plzeň 6 - Litice, Zbirohu ani Kostelce na Hané.

	Převažující forma komunikace	
	rok 2020	rok 2021
Městská část Praha 2	listinná	listinná
Městská část Praha 6	listinná	listinná
Městský obvod Plzeň 2 – Slováky	listinná	listinná
Městský obvod Plzeň 6 – Litice	listinná	listinná
Zbiroh	listinná	listinná
Kostelec na Hané	listinná	listinná

Tabulka č. 1: Převažující forma komunikace u vybraných subjektů v roce 2020 a 2021 zdroj: vlastní zpracování

Městská část Praha 2 obdržela v roce 2020 celkem 310 725 všech příchozích dokumentů, přičemž z toho bylo pouze 11 977 v elektronické podobě a zbytek, tedy 298 748 v podobě listinné. V roce 2021 bylo obdrženo celkem 256 832 všech příchozích dokumentů, z toho 11 769 v elektronické podobě a 245 063 v podobě listinné. V porovnávaných letech tak poměrně drtivě převládala stále listinná komunikace. Papírová podání převažovala oproti jiným formám podání, přestože úřad Městské části Praha 2 vyzýval občany, aby svá podání a žádosti v době pandemie nevyřizovali na úřadě s referenty osobně, ale používali jiné formy komunikace – elektronické, telefonické či písemné.

Městská část Praha 6 obdržela v roce 2020 celkem 188 469 podání v listinné podobě a celkem 28 600 podání v elektronické podobě, oproti roku 2019 došlo k výraznému nárůstu, který byl ovšem z velké části spojen s převzetím některých agend od hlavního města. V roce 2021 obdržela Městská část Praha 2 celkem 172 809 listinných podání a 34 773 elektronických podání. Z tohoto vyplývá, že v roce 2021 došlo k nárůstu počtu podaných elektronických podání oproti roku 2020.

U Městského obvodu Plzeň 2 – Slováky také nepřevažovala v roce 2020 ani 2021 elektronická forma komunikace nad listinnou formou. U Městského obvodu

Plzeň 6 – Litice nepřevažovala elektronická komunikace, nejednalo se ovšem o zásadní rozdíl. To samé nastalo u města Kostelec na Hané, kdy listinná forma také převažovala. Ve městě Zbiroh také nepřevažovala elektronická komunikace nad listinnou, elektronická komunikace představovala zhruba 40 % a listinná komunikace 60 %.

4.3 Využívání prostředků dálkové komunikace

V době koronavirové pandemie byly online platformy komunikace využívány v různých sférách o mnoho více než v době před touto pandemií. Jednalo se nejen o školství, soukromé podniky, ale probíhala i různá online školení či konference. Online komunikaci využívala i veřejná správa k různým poradám, komunikaci s občany či například schůzím zastupitelstev.

V této kapitole jsou zaznamenány využívané prostředky dálkové komunikace u subjektů Městské části Praha 2 a Praha 6, Městského obvodu Plzeň 2 – Slovany a Plzeň 6 – Litice, Zbirohu a Kostelci na Hané v roce 2020 a 2021.

Využívání prostředků dálkové komunikace v roce 2020 a 2021			
	online platforma	příležitost	opakovaně
Městská část Praha 2	Zoom a Webex	interní porady	ANO
Městská část Praha 6	Microsoft Teams	jednání komisí rady a výborů zastupitelstva	ANO
Městský obvod Plzeň 2 – Slovany	žádná	žádná	NE
Městský obvod Plzeň 6 – Litice	Meet.ji.si	porady s Magistrátem města Plzně	ANO
Zbiroh	Google Meet	schůze Rady města	NE
Kostelec na Hané	žádná	žádná	NE

Tabulka č. 2: využívání prostředků dálkové komunikace u vybraných subjektů v roce 2020 a 2021
zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky č. 2 vyplývá, že všechny porovnávané subjekty alespoň jednou v době pandemie využívaly prostředek online komunikace, vyjma Městského obvodu Plzeň 2 – Slovany a města Zbiroh. Zároveň každý ze subjektů používal jiný prostředek online komunikace. Všechny subjekty, které v době pandemie využívaly tyto prostředky komunikace, tak činily opakovaně. Pouze město Zbiroh využilo tuto možnost jen jednou, a to v případě schůze Rady města.

Z výše uvedeného vyplývá, že menší města využívala prostředky online komunikace méně než vybrané městské části a městské obvody. Kostelec na Hané nevyužil ani jednou v době pandemie takovýto prostředek komunikace a město Zbiroh ho využilo pouze jednou.

4.4 Shrnutí

Doba koronavirová s sebou přinesla nevidaně vysokou míru bezkontaktní komunikace. Maximálně se omezil osobní kontakt, převažoval kontakt prostřednictvím moderních technologií, a to nejen ve veřejné správě, ale i běžně mezi rodinami, přáteli či v pracovním prostředí.

Datové zprávy podané prostřednictvím datových schránek fyzických osob představují moderní nástroj, díky kterému není třeba osobně při podáních navštěvovat úřady ani volit formu listinné podoby. V době pandemie covid-19 se tak přímo nabízelo, aby i fyzické osoby nad 18 let využívaly tento prostředek více při své komunikaci s veřejnou správou. V celorepublikovém měřítku se ukázalo, že opravdu v době pandemie, tedy v roce 2020 a 2021 počty podaných datových zpráv fyzickými osobami oproti roku 2019 vzrostly. Nejvyšší počet těchto zpráv byl v roce 2021 a představoval i výrazně vyšší skok oproti počtu z roku 2019 na rok 2020. Z hlediska digitalizace veřejné správy je toto pozitivní zjištění.

Dále byly porovnány Městská část Praha 2 s Městským obvodem Plzeň 2 – Slovany, Městská část Praha 6 s Městským obvodem Plzeň 6 – Litice a město Zbiroh s městem Kostelec na Hané. U všech porovnávaných subjektů vždy došlo k poměrně výraznému nárůstu využívání datových schránek fyzickými osobami v době pandemie. Nejvyšší nárůst byl opět u všech v roce 2021 a od roku 2019, tedy v době před pandemií, došlo u všech každým rokem ke zvyšování počtu podaných datových zpráv fyzickými osobami. Jedinou výjimku představovala Městská část Praha 6, kde byly v letech 2019 a 2020 počty srovnatelné. Ze srovnání vybraných městských částí a obvodů vyplynulo, že vyšší počty těchto zpráv byly

vždy u městských částí, i při zohlednění počtu obyvatel. Město Zbiroh a město Kostelec na Hané má srovnatelný počet obyvatel, přesto byl počet podaných datových zpráv prostřednictvím datových schránek fyzických osob výrazně vyšší v Kostelci na Hané, a to v každém z porovnávaných roků. Zároveň došlo ke stejnému jevu jako u předchozích porovnávaných, a sice, že každý rok měl tento počet vzrůstající tendenci.

Zvyšování počtu podaných datových zpráv fyzickými osobami může být zapříčiněn i zvyšováním povědomí a motivace k využívání služeb digitalizace veřejné správy v dnešní moderní době, ale bezesporu zde sehrála v této oblasti svou roli i pandemie covid-19, kdy byla mimo jiné omezena doba úředních hodin a osobní kontakt.

Dalším porovnávaným aspektem v rámci digitalizace veřejné správy byla forma komunikace v době pandemie, konkrétně, zda převažovala v době pandemie forma elektronická nad formou listinnou oproti době před pandemií. Porovnávány byly stejné subjekty jako u datových zpráv. U žádného z porovnávaných nepřevažovala elektronická forma komunikace, naopak vždy výrazně převyšovala listinná forma komunikace. Přestože v době pandemie jistě nějakým způsobem vzrostla míra využívání elektronické komunikace nad listinnou, stále zřejmě v blízké době nedojde k ústupu z listinné formy komunikace s veřejnou správou a jejímu přechodu ke komunikaci elektronické.

Posledním porovnávaným aspektem v rámci digitalizace veřejné správy bylo využívání prostředků dálkové komunikace v době pandemie. Doba pandemie nutně vyžadovala v některých případech jinou formu komunikace, na kterou nebyla společnost běžně zvyklá. Mnoho osob se ocitlo v karanténě či izolaci z důvodu onemocnění covid-19 a byla jim odebrána možnost osobního kontaktu či osobní kontakt nedovolovala například vládní opatření, a tak muselo docházet k vyšší míře využívání různých platforem online komunikace. Z porovnávaných subjektů celkem čtyři využívaly formy online komunikace a dva nikdy za dobu trvání pandemie tyto prostředky nevyužily. Městské části online platformy komunikace využívaly, zatímco u městských obvodů tak bylo pouze u jednoho. Z měst využil tuto formu jen jedenkrát Zbiroh, zatímco u Kostelce na Hané nedošlo k využití ani jednou. Všechny subjekty, které tuto formu komunikace alespoň jednou využily, tak činily při různých příležitostech, zejména tak zajišťovaly konání interních porad či schůzí výborů zastupitelstev nebo rad. Zároveň nebyla u žádného

z porovnávaných subjektů shoda v používané online platformě, byly využívány prostředky Webex, Zoom, Google Meet, Microsoft Teams a Meet.ji.si.

Závěr

Za téma své diplomové práce jsem zvolila „Digitalizace veřejné správy v době koronavirové“, jelikož digitalizace veřejné správy je v dnešní době nezbytná. Česká republika se v rámci digitalizace pohybuje stále pod průměrem Evropské unie. Věřím, že ačkoli byla doba koronavirová velmi krutá v podstatě ke všem oblastem života a změnilo se prakticky vše, na co jsme byli zvyklí, mohla mít pozitivní dopad na postup digitalizace veřejné správy. Pandemie jistě poukázala na nutnost kvalitní digitalizace, kterou bude využívat co nejvyšší počet lidí.

Nejprve jsem v této práci vymezila základní pojmy týkající se digitalizace veřejné správy, kterými jsou zejména pojem veřejná správa, dále pak pojem její digitalizace a kybernetické bezpečnosti. V následující kapitole jsem se zaměřila na problematiku e-governmentu v České republice, kdy jsem se věnovala nejen symbolům a stěžejním projektům v této oblasti v České republice, ale i stručnému popisu pojetí e-governmentu ve vybraných státech Evropské unie. Na závěr této kapitoly jsem popsala pozitiva a negativa, která digitalizace veřejné správy přináší. Další část mé práce byla věnována digitalizaci v době koronavirové, kde jsem popsala onemocnění covid-19 a významné projekty a dokumenty týkající se digitalizace v době pandemie, které jsem na závěr této kapitoly shrnula.

Závěrečná část této diplomové práce je věnována srovnání digitalizace ve vybraných kruzích veřejné správy, kdy jsem se zabývala komparací počtu podaných datových zpráv prostřednictvím datových schránek fyzických osob v České republice, a to v době před pandemií a době po pandemii. Srovnávány byly tyto počty nejprve celorepublikově, kde došlo od roku 2019 do roku 2021 vždy k výraznému meziročnímu přírůstku takto podaných zpráv. Dále jsem ze stejného hlediska porovnávala i vybrané subjekty, kterými byly Městská část Praha 2 a Městský obvod Plzeň 2 – Slovany, Městská část Praha 6 a Městský obvod Plzeň 6 – Litice, město Zbiroh a město Kostelec na Hané. U všech těchto subjektů se potvrdil stejný výsledek jako u celorepublikového srovnání, a sice, že od roku 2019 došlo k výraznému nárůstu tohoto počtu. K jedinému odchýlení došlo u Městské části Praha 6, kde byly počty v roce 2019 a 2020 srovnatelné. Jistě toto ze značné míry ovlivnila právě pandemie covid-19, která byla spojena s maximálním omezením osobních kontaktů ve všech společenských sférách. V době pandemie byla omezena doba úředních hodin a zároveň bylo výrazně

doporučováno využívat jinou formu komunikace než formu osobní návštěvy úřadu. Dalším z aspektů zkoumání digitalizace veřejné správy u stejných subjektů byla forma komunikace v době pandemie, kdy se ukázalo, že u žádného z porovnávaných nepřevažovala elektronická forma komunikace, naopak vždy výrazně převyšovala listinná forma komunikace. Na závěr jsem se věnovala využívání prostředků dálkové komunikace u těchto subjektů, z čehož vyplynulo, že celkem čtyři tyto subjekty využívaly formy online komunikace a dva toto nevyužily ani jednou za dobu trvání pandemie, přičemž každý subjekt využíval jinou platformu online komunikace.

Cílem mé práce bylo vymezit problematiku digitalizace veřejné správy v České republice v době koronavirové, nejprve teoreticky, kdy jsem rozebrala stěžejní prvky digitalizace veřejné správy a následně prakticky, kdy jsem se zabývala srovnáním vybraných forem digitalizace ve zvolených kruzích veřejné správy a poté jsem zjištěné poznatky shrnula.

Věřím, že doba koronavirová byla alespoň v něčem pozitivní. Doufám, že jsme si všichni uvědomili aktuálnost a potřebnost kvalitní a mezi občany rozšířené digitalizace veřejné správy, aby nám i v případných dalších nepříznivých dobách byla bez problémů a ihned k dispozici. Zároveň je třeba digitalizaci veřejné správy v České republice stále inovovat a přinášet nové projekty, kterým by například mohly být elektronické volby.

Resumé

The topic of my diploma thesis is „Digitisation of public administration at the time of coronavirus“. I have chosen this topic because of its necessity at this time. Czech republic is still below the European Union average in terms of digitization. I believe that although the coronavirus era was very cruel to virtually every area of life and virtually everything we were used to had changed, it could have had a positive impact on the process of digitizing public administration. The pandemic has certainly highlighted the need for high-quality digitization, which will be used by as many people as possible.

Firstly, work is devoted to fundamental terms about digitisation of public administration in the Czech republic. Next chapter of this work is devoted to the problematics of E-Government in the Czech republic, especially to the important projects and documents in this area. Another part of my work is devoted to coronavirus digitization, where is described the covid-19 disease and important projects and documents related to pandemic digitization, which I summarized at the end of this chapter.

The final part of this thesis is devoted to the comparison of digitization in selected circles of public administration, where I dealt with a comparison of the number of submitted data messages through data boxes of individuals in the Czech Republic, before and after the pandemic. In this chapter is also compared a number of submitted data messages through data boxes of natural person, the predominant form of communication during the time of coronavirus pandemic and using of means of long-distance communication during this time.

The aim of my work was to define the issue of digitisation of public administration in the Czech Republic at the time of coronavirus, first theoretically, when I analyzed the key elements of digitisation of public administration and then practically, when I compared selected forms of digitisation in selected circles of public administration and then I summarized the findings. Another part of this work is devoted to the digitisation of public administration in the coronavirus period. In this chapter I described the period of the covid-19 pandemic in the Czech Republic and in the world, I also focused on the development of digitisation of public administration in the Czech Republic at this time and outlined important projects related to the digitisation of public administration in the Czech Republic.

Seznam použitých zdrojů

Odborná literatura

DONÁT, Josef a Jan TOMÍŠEK. *Právo v síti: průvodce právem na internetu*. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-807400-610-4.

EXNER, Jiří. *Obce, města, městské části: o místní veřejné správě a její dekoncentraci statutárními vyhláškami v územně členěných městech*. Praha: Libri, 2004. 407 str. ISBN 80-727-7289-9.

FIALA, Petr, Petr DVOŘÁK a Ondřej KRUTÍLEK. *Politika v čase koronaviru: předběžná analýza*. Brno: Pravý břeh - Institut Petra Fialy, 2020. ISBN 978-80-7485-209-1.

JAKEŠOVÁ, Petra a Petr DOSTALÍK. *Správní právo*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006. ISBN 80-244-1219-5.

KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. Eupress. 399 str. ISBN 978-80-7201-665-5.

LIDINSKÝ, Vít. *EGovernment bezpečně*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2462-1.

HENDRYCH, Dušan. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-561-0.

HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 7. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-049-2.

HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. 8. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckovy právnické učebnice. 832 str. ISBN 978-80-7179-254-3.

MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. Praha: Leges, 2012. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6.

PAVLÍK, Marek, Karel ŠIMKA, Josef POSTRÁNECKÝ a Richard POMAHAČ. *Moderní veřejná správa: zvyšování kvality veřejné správy, dobrá praxe a trendy*. Praha: Wolters Kluwer, 2020. ISBN 978-80-7598-048-9.

POMAHAČ, Richard. *Veřejná správa*. V Praze: C.H. Beck, 2013. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-447-6.

POMAHAČ, Richard a Olga VIDLÁKOVÁ. *Veřejná správa*. Praha: C.H. Beck, 2002. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-717-9748-0.

SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. 2., aktualiz. a přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2009. ISBN 987-80-7357-382-9.

SMEJKAL, Vladimír, Tomáš SOKOL a Jindřich KODL. *Bezpečnost informačních systémů podle zákona o kybernetické bezpečnosti*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-765-8.

ŠTĚDRONĚ, Bohumír. *Úvod do eGovernmentu v České republice: právní a technický průvodce*. Praha: Úřad vlády České republiky, 2007. ISBN 978-80-87041-25-3.

VANÍČEK, Zdeněk a Stanislav A. MARCHAL. *Právní aspekty eGovernmentu v ČR*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-855-0.

Právní předpisy

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů

Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech

Zákon č. 250/2017 Sb., o elektronické identifikaci

Zákon č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů

Webové zdroje

202020: Ledvinka: Zákon o právu na digitální služby je neopakovatelná šance, jak vrátit Českou republiku na světovou špičku vývoje eGovernmentu [online]. [cit. 2022-01-05]. Dostupné z: <https://202020.cz/novinka/ledvinka-zakon-o-pravu-na-digitalni-sluzby-je-neopakovatelnna-sance-jak-vratit-ceskou-republiku-na-svetovou-spicku-vyvoje-egovernmentu.html>

Aktuálně.cz: Jak na digitalizaci veřejné správy? Odpověď nabízí nový projekt Digitální úřad [online]. [cit. 2022-02-24]. Dostupné z: <https://www.aktualne.cz/jak-na-digitalizaci-verejne-spravy-odpoved-nabizi-novy-proje/r~f13328d2c2bc11eb9f15ac1f6b220ee8/>

Architektura eGovernmentu ČR: Základní registry [online]. [cit. 2022-01-13]. Dostupné z: https://archi.gov.cz/nap:zakladni_registry

Architektura eGovernmentu ČR: Úplné elektronické podání [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: https://archi.gov.cz/nap:uplne_elektronicke_podani

Bank ID [online]. 2022 [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://www.bankid.cz/o-nas>

COVID-19 Dashboard: by the Center for Systems Science and Engineering (CSSE) at Johns Hopkins University (JHU) [online]. [cit. 2022-03-15]. Dostupné z: <https://gisanddata.maps.arcgis.com/apps/dashboards/bda7594740fd40299423467b48e9ecf6>

Covid Portál: Informace o dostupných vakcínách [online]. [cit. 2022-03-13]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/informace-o-vaccine/informace-o-dostupnych-vakcinach>

Covid portál: Onemocnění a obecně o opatřeních [online]. [cit. 2022-01-19]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/onemocneni-obecne-o-opatrenich>

CzechPOINT: Co je Czech POINT? [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.czechpoint.cz/public/statistiky-a-informace/co-je-czech-point/>

Česká pošta: Autorizovaná konverze dokumentů [online]. [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/sluzby/egovernment/czechpoint/autorizovana-konverze-dokumentu#1>

Česká pošta: Poštovní datová zpráva [online]. [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: <https://www.ceskaposta.cz/sluzby/egovernment/doplnekove-sluzby-k-datovym-schrankam/postovni-datova-zprava>

Datové schránky: Informační systém datových schránek [online]. 2019 [cit. 2022-01-0100]. Dostupné z: <https://www.datoveschranky.info/o-datovych-schrankach/zakladni-informace>

Egovernment: Přijďte tomu na Cloud [online]. 2011 [cit. 2022-01-09]. ISSN 1801-9420. Dostupné z: <https://www.egovernment.cz/soubor/2011-2/>

ERouška: Chráním sebe, chráním tebe! [online]. [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://erouska.cz/>

European Commission: Shaping Europe's digital future [online]. [cit. 2022-03-05]. Dostupné z: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/news/berlin-declaration-digital-society-and-value-based-digital-government>

Fzone.cz: Od vyhlášení pandemie koronaviru uběhly už dva roky [online]. [cit. 2022-03-13]. Dostupné z: <https://fzone.cz/clanky/od-vyhlaseni-pandemie-koronaviru-ubehly-uz-dva-roky-3711>

Gov.cz: Portál občana [online]. [cit. 2022-01-11]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/caste-dotazy/portal-obcana>

Gov.cz: Katalog služeb VS [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://pma3.gov.cz/katalog-sluzeb/verejnost>

Identita občana: identifikační prostředky [online]. [cit. 2022-01-18]. Dostupné z: <https://info.identitaobcana.cz/idp/>

Lupa.cz: Do datových schránek dorazil spam. Naposledy se řešil v roce 2012 [online]. [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/do-datovych-schranek-dorazil-spam-naposledy-se-resil-v-roce-2012/>

Ministerstvo vnitra České republiky: Novinky v Governmentu [online]. 2015 [cit. 2022-01-04]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-egovernment.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky: Rada vlády pro informační společnost [online]. 2022 [cit. 2022-01-09]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/rada-vlady-pro-informacni-spolecnost.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky: Organizační struktura [online]. [cit. 2022-01-09]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/organizacni-struktura-362751.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky: Ministerstvo vnitra představilo Klaudii, nový symbol eGovernmentu [online]. [cit. 2022-01-09]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ministerstvo-vnitra-predstavilo-klaudii-novy-symbol-egovernmentu.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky: eGON [online]. [cit. 2022-01-06]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/egon-66.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky: Základní registry a správa základních registrů [online]. [cit. 2022-01-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-registry-a-sprava-zakladnich-registru.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky: Co je Czech POINT [online]. 2021 [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-czech-point.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky: Co je Czech POINT [online]. 2021 [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/co-je-czech-point.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky: Portál veřejné správy [online]. 2021 [cit. 2022-01-11]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/portal-verejne-spravy.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky: eIDAS [online]. 2020 [cit. 2022-01-11]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/eidas-sluzby-vytvarejici-duveru-a-elektronicka-identifikace.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv [online]. [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2020&typeLaw=zakon&what=Rok>

Ministerstvo vnitra České republiky: Rada vlády pro informační bezpečnost [online]. 2022 [cit. 2022-02-11]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/webpm/clanek/rada-vlady-pro-informacni-spolecnost.aspx?q=Y2hudW09Ng%3D%3D>

Ministerstvo vnitra České republiky: Seznam udělených akreditací pro správu kvalifikovaného systému elektronické identifikace [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/seznam-udelenych-akreditaci-pro-spravu-kvalifikovaneho-systemu-elektronicke-identifikace.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky: Požádat o výměnu končícího řidičáku lze elektronicky, informace o možnosti jeho vyzvednutí přijde SMS [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/pozadat-o-vymenu-konciciho-ridicaku-lze-elektronicky-informace-o-moznosti-jeho-vyzvednuti-prijde-sms.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky: Vytvoření metodického rámce pro úplné elektronické podání [online]. [cit. 2022-02-12]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/vytvoreni-metodickeho-ramce-pro-uplne-elektronicke-podani.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky: Obecně k agendám EU [online]. [cit. 2022-03-04]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/obecne-k-agendam-eu-461106.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>

Ministerstvo zdravotnictví České republiky: Onemocnění aktuálně [online]. [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

Ministerstvo zdravotnictví České republiky: Náповěda pro aplikaci Tečka [online]. [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://ockodoc.mzcr.cz/napoveda/tecka/cz/>

Ministerstvo zdravotnictví České republiky: Očkovací portál občana [online]. [cit. 2022-02-23]. Dostupné z: <https://ocko.uzis.cz/Account/Prihlaseni?ReturnUrl=%2FHome%2FIndex>

Národní zdravotnický a informační portál: COVID-19: úvod, inkubační doba, původce a sezónnost onemocnění [online]. [cit. 2022-01-19]. Dostupné z: <https://www.nzip.cz/clanek/447-covid-19-zakladni-informace>

Národní zdravotnický informační portál: Elektronický recept [online]. [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: <https://www.nzip.cz/clanek/482-elektronicky-recept-erecept>

Národní program reforem České republiky: Úřad vlády České republiky [online]. 2021 [cit. 2022-03-18]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/evropske-zalezitosti/aktualne/NPR-CR-2021.pdf>

Národní plán obnovy [online]. [cit. 2022-02-22]. Dostupné z: <https://www.planobnovy.cz/digitalni-transformace-3>

Novinky.cz: WHO vyhlásila kvůli koronaviru pandemii [online]. [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/koronavirus/clanek/svet-celi-koronavirove-pandemii-uvvedla-who-40316361>

Policie České republiky: Co to je elektronický podpis? Jak jej získám? Jak s ním pracovat? [online]. [cit. 2022-01-18]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/co-to-je-elektronicky-podpis-jak-jej-ziskam-jak-s-nim-pracovat.aspx>

ÚLOVEC PHDR., Jiří. *Ochrana osobních údajů při výkonu spisové služby, zejména v informačních systémech spravujících dokumenty u veřejnoprávních původců* [online]. 5.12.2017 [cit. 2022-01-19]. Dostupné z: <https://docplayer.cz/110539929-Spisova-sluzba-z-hlediska-gdpr-phdr-jiri-ulovec-ing-robot-piffel.html>

VRBA, Roman Ing. *Metodický pokyn k elektronickým podpisům a pečetím pro veřejnoprávní původce* [online]. Praha, 12.4.2019 [cit. 2022-01-18]. Dostupné z: file:///C:/Users/denis/Downloads/Methodicky_pokyn_k_elektronickym_podpisum_a_pecetim_pro_VP_v2i.pdf

Živě.cz: Ministerstvo vnitra varuje před spamem v datových schránkách. Stačilo nabídnout Poštovní zprávy zdarma [online]. [cit. 2022-03-01]. Dostupné z: <https://www.zive.cz/clanky/ministerstvo-vnitra-varuje-pred-spamem-v-datovych-schrankach-stacilo-nabidnout-postovni-zpravy-zdarma/sc-3-a-203824/default.aspx>

Ostatní zdroje

Česko v digitální Evropě: Vládní program digitalizace České republiky 2018+. 2020. Dostupné také z: file:///C:/Users/denis/Downloads/Koncepce_Cesko_v_digitalni_Evrope_-_20200619.pdf

Digitální ekonomika a společnost: Vládní program digitalizace České republiky 2018+. Dostupné také z: file:///C:/Users/denis/Downloads/Koncepce_Digitalni_ekonomika_a_spolecnost_-_20200619.pdf

Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby: Strategie realizace Smart Administration v období 2007–2015.

EVROPSKÁ KOMISE. *Index digitální ekonomiky a společnosti 2021: Česko*. Dostupné také z: file:///C:/Users/denis/Downloads/DESI_2021__Czechia__cs_fSC4fR0PV6MhINFenkZCgGc8d9M_80581.pdf

HAVLÍČEK, Karel. *Inovační strategie České republiky 2019-2030: Rada pro výzkum, vývoj a inovace*. Dostupné také z: https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha_1_Inovacni-strategie.pdf

Informační koncepce České republiky: Vládní program digitalizace České republiky 2018+. Dostupné také z: file:///C:/Users/denis/Downloads/Informacni_koncepce_CR_2020_-_20200619.pdf

MIČICOVÁ, Barbora. *Digitalizace státní správy v evropských zemích: Srovnávací studie č.5.374*. 2017. Dostupné také z: [file:///C:/Users/denis/Downloads/pi-5-374%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/denis/Downloads/pi-5-374%20(1).pdf)

Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost. *Národní strategie kybernetické bezpečnosti České republiky na období let 2021-2025*. 2020.

Principy dobré správy: Sborník příspěvků přednesených na pracovní konferenci. Brno, 2006. ISBN 80–210–4001–7.

RADA VLÁDY PRO INFORMAČNÍ SPOLEČNOST. *Zpráva o plnění programu Digitální Česko*. Dostupné také z: [file:///C:/Users/denis/Downloads/Zprava_o_plneni_programu_Digitalni_Cesko_-_2020%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/denis/Downloads/Zprava_o_plneni_programu_Digitalni_Cesko_-_2020%20(2).pdf)

Seznamy

Seznam obrázků

Obrázek 1:symbol eGON	24
Obrázek 2: symbol Klaudie	25
Obrázek 3: hexagon veřejné správy.....	26

Seznam grafů

Graf 1: Počet datových zpráv přijatých od fyzických osob v České republice v letech 2019, 2020 a 2021	61
Graf 2: Počet datových zpráv přijatých od fyzických osob Městské části Praha 2 a Městskému obvodu Plzeň 2 – Slovany v letech 2019, 2020 a 2021	62
Graf 3: Počet datových zpráv přijatých od fyzických osob u Městské části Praha 6 a Městského obvodu Plzeň 6 – Litice v letech 2019, 2020 a 2021.....	63
Graf 4: Počet datových zpráv přijatých od fyzických osob ve Zbiroze a Kostelci na Hané v letech 2019, 2020 a 2021.....	64

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Převažující forma komunikace u vybraných subjektů v roce 2020 a 2021.....	65
Tabulka č. 2: využívání prostředků dálkové komunikace u vybraných subjektů v roce 2020 a 2021.....	66

Seznam zkratk a symbolů

apod	a podobně
a.s.	akciová společnost
Cca	cirka
CD	Compact Disc
Czech POINT	Český podání ověřovací informační národní terminál
č.	číslo
čl.	článek
ČSOB	Československá obchodní banka
DVD	Digital Video Disc
ICT	informační a komunikační technologie
IT	informační technologie
IP	Internet Protokol
LAN	Local Area Network
mil.	milion
NIA ID	Národní Identitní Autorita Identifikace
např.	například
PDF	Portable Document Format
Sb.	sbírka
SMS	Short message service
s.p.	státní podnik
tj.	to jest
tzv	takzvaně
USB	Universal Serial Bus
WAN	Wide Area Network

Seznam příloh

Příloha A: Odpověď na žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím od Ministerstva vnitra České republiky

Příloha B: Odpověď na žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím od Úřadu městské části Praha 2

Příloha C: Odpověď na žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím od Úřadu městské části Praha 6

Příloha D: Odpověď na žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím od Úřadu městského obvodu Plzeň 2 -Slovany

Příloha E: Odpověď na žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím od Úřadu městského obvodu Plzeň 6 - Litice

Příloha F: Odpověď na žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím – město Zbiroh

Příloha G: Odpověď na žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím – město Kostelec na Hané

Příloha A: Odpověď na žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím od Ministerstva vnitra České republiky

MINISTERSTVO VNITRA,
ČESKÉ REPUBLIKY

MVCRX08A8S0Z
prvotní identifikátor

odbor eGovernmentu
náměstí Hrdinů 1634/3
140 21 Praha 4

Č. j. MV- 51050-2/EG-2022

Praha 9. března 2022
Počet listů: 1

Vážená paní
Mgr. Denisa Kaslová
Učňovská 124
Hrádek 338 42

e-mail: denisamatouskova68@seznam.cz

Poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb.

Ministerstvo vnitra, odbor eGovernmentu, obdrželo jako povinný subjekt ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění, Vaši žádost o poskytnutí informací k procentuálnímu podílu občanů starších 18 let (fyzických osob), které měly v roce 2019, 2020 a 2021 zřízenou datovou schránku (dále jen „DS FO“), ke které sdělují následující.

Ministerstvo vnitra ze své činnosti (správce Informačního systému datových schránek) disponuje pouze informací o počtu zřízených DS osob starších 18 let, jejichž počty v jednotlivých letech uvádíme následovně:

Rok	Celkový počet zřízených DS FO
2019	182 149
2020	249 790
2021	395 146

Informací o celkovému počtu obyvatel České republiky starších 18 let v jednotlivých letech a následném podílu počtu DS F vůči tomuto počtu Ministerstvo vnitra nedisponuje. K získání a následnému vytvoření požadované informace je třeba obrátit se na věcně příslušný Český statistický úřad.

Ing. Roman Vrba
ředitel odboru

Vyřizuje: Mgr. Tomáš Požár
tel. č.: 974 816 628
e-mail: tomas.pozar@mvr.cz

Elektronický podpis - 14.3.2022
Certifikát autora podpisu :
Jméno : Ing. Roman Vrba
Vydal : PostSignum Qualified CA 4
Platnost do : 9.3.2022 14:42:31 088-111100

Příloha B: Odpověď na žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb.,
o svobodném přístupu k informacím od Úřadu městské části Praha 2

ODBOR PRÁVNÍ

Vážená paní
Mgr. Denisa Kaslová
Kruhová 277
338 42 Hrádek

e-mailem na adresu:
denisamatouskova68@seznam.cz

Váš dopis značka	Naše značka	Vytvořte / oddělení / tel.	V Praze dne
	MCP2/093050/2022	Schejbalová/OP/238044657	10. 3. 2022

**Věc: Odpověď na žádost o poskytnutí informací dle zákona č. 106/1999 Sb.,
o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů**

Městská část Praha 2, nám. Míru 20/600, 120 39 Praha 2, jako povinný subjekt dle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „InfZ“), obdržela dne 25. 2. 2022 Vaši žádost o poskytnutí informací, která je u povinného subjektu evidována pod č. j. MCP2/093050/2022.

Ve výše specifikované žádosti se domáháte poskytnutí (i) informací o počtu zpráv učiněných prostřednictvím datových schránek fyzických osob, a to za roky 2019, 2020 a 2021, (ii) za stejná období pak informací o počtu provedených vidimací a legalizací, (iii) informací o tom, zda za uvedená období prevažovala s občany elektronická podoba komunikace nad komunikací v listinné podobě, a (iv) informace, zda byly využívány prostředky dálkové komunikace v období koronavirové pandemie k uskutečňování porad, konzultací a pokud ano, pak o jaké prostředky se jednalo.

Povinný subjekt k požadavkům shrnutým výše pod bodem (i) uvádí, že zpráv odeslaných z datových schránek fyzických osob bylo v roce 2019 celkem 766, v roce 2020 pak 986. V roce pak 2021 bylo těchto zpráv 1535.

K požadavku na poskytnutí informací, jak je shrnut výše pod bodem (ii) povinný subjekt sděluje, že v roce 2019 bylo provedeno celkem 30 635 vidimací a legalizací, v roce 2020 činil počet vidimací a legalizací 26 264 a v roce 2021 u povinného subjektu proběhlo 20 810 vidimací a legalizací.

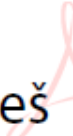
Pokud se týká dotazu uvedeného výše pod bodem (iii) v roce 2019 evidoval povinný subjekt celkem 87 947 všech přichozích dokumentů, z toho 13 281 dokumentů bylo analogových (listinných, bez rozlišení zda byla podána fyzickými osobami) a 766 bylo zasláno prostřednictvím datových schránek fyzických osob, jak je uvedeno výše. Za rok 2020 povinný subjekt eviduje celkem 310 725 všech přichozích dokumentů, z toho 11 977 analogových, a za rok 2021 pak celkem 256 832 všech dokumentů, z toho 11 769 dokumentů analogových. V letech 2020 a 2021 tedy počet dokumentů doručených prostřednictvím datových schránek fyzických osob oproti roku 2019 narostl. Celkový počet analogových dokumentů (od všech typů subjektů) v letech 2020 a 2021

oproti roku 2019 poklesl. Pokud se týká celkového počtu povinným subjektem přijatých dokumentů, povinný subjekt k výše uvedeným počtům upozorňuje, že nárůst v roce 2020 byl spojen také s převzetím některých agend od hlavního města.

Městská část Praha 2 zajistila v době koronavirové pandemie pro jednání komisí rady městské části a výborů zastupitelstva městské části možnost využívání nástroje Microsoft Teams, při některých jednáních byl tento nástroj využit. Rozhodnutí o tom, zda tento nástroj využit bude, bylo jednacími řády v konkrétních případech s ohledem na situaci svěřeno předsedům komisí a výborů.

S pozdravem

Jan
Bureš

Digitálně podepsal
Jan Bureš
Datum: 2022.03.10
11:36:06 +01'00'

Mgr. Jan Bureš
vedoucí odboru

**Příloha C: Odpověď na žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb.,
o svobodném přístupu k informacím od Úřadu městské části Praha 6**

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 6
ÚŘAD MĚSTSKÉ ČÁSTI

KANCELÁŘ TAJEMNÍKA

VÁŠ DOPIS č.j.:
ZE DNE: 2022-02-25 Denisa Kaslová
Učňovská 124
338 42 Hrádek

NAŠE č.j.: MCP6 075481/2022

VYŘIZUJE: Ing. Daniel Rektorič
TELEFON: 220 189 128
E-MAIL: drektorik@praha6.cz

DATUM: 2022-03-10

**Poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu
k informacím**

Vážená paní Kaslová,

Úřad městské části Praha 6, jako povinný subjekt dle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, obdržel dne 25.02.2022 Vaši žádost o poskytnutí informace, vedenou pod č. j. MCP6 075481/2022, týkající se vyjmenovaných úkonů.

K Vaším dotazům uvádíme následující:

1. V roce 2019 obdržel ÚMČ 22.264 datových zpráv (od fyzických i právnických osob)
2. V roce 2020 obdržel ÚMČ 22.254 datových zpráv (od fyzických i právnických osob)
3. V roce 2021 obdržel ÚMČ 25.794 datových zpráv (od fyzických i právnických osob)

Rozlišení fyzických a právnických osob není evidováno, z praxe však lze odhadnout, že na jedno podání fyzických osob připadá cca 10 podání osob právnických.

4. V roce 2019 bylo na ÚMČ vydáno 50 ověřovacích knih, z toho 49 jich bylo využito a archivováno. Ověřovací knihy, které jsou používány, mají 100nebo 200 listů a vedou se společně pro vidimaci a legalizaci. Bylo použito 30ks knih o 100 listech a 19 knih o 200 listech. Za celý rok bylo provedeno cca 34 472 legalizací a vidimací.

5. V roce 2020 bylo vydáno 33 ověřovacích knih, z toho 32 jich bylo využito a archivováno. Bylo použito 14ks knih o 100 listech a 18 knih o 200 listech. Za celý rok bylo provedeno cca 22 420 legalizací a vidimací.

6. V roce 2021 bylo vydáno 38 ověřovacích knih, z toho 38 jich bylo využito a archivováno. Bylo použito 36ks knih o 100 listech a 2 knihy o 200 listech. Za celý rok bylo provedeno cca 18 722 legalizací a vidimací.

7. Uvádíme doručená podání v letech 2019-2021 dle formy:

Rok	přijata podání analogová (papírová)	přijata podání elektronická
2019	70.817	28.600
2020	188.469	27.906
2022	172.806	34.773

Úřad městské části Praha 6
Čs. armády 23
160 52 PRAHA 6

Tel. ústředna: 220 189 111
E-podatelna: podatelna@praha6.cz
<http://www.praha6.cz>

IČ: 000 63 703
DIČ: CZ00063703
DS: brzbn7c

Tedy k jednoznačnému nárůstu došlo u papírových podání, neboť jsme vyzývali občany, aby svá podání a žádosti v době pandemie nevyřizovali na úřadě s referenty osobně, ale využívali jiné formy komunikace, vč., telefonních (i speciálních linek, chatu) či jakékoliv písemné formy. Nárůst datových zpráv a elektronické komunikace prostřednictvím např. e-podatelny není tak zřetelný.

8. Byla využívána telefonní linka, vč. bezplatné tzv. zelené, chat, maily a konferenční programy typu Zoom a Webex.

S pozdravem

Ing. Martin Pawinger
vedoucí odboru

Úřad městské části Praha 6
Čs. armády 23
160 02 PRAHA 6

Tel. ústředna: 220 189 111
E-podatelna: podatelna@praha6.cz
<http://www.praha6.cz>

Dokument je podepsán elektronicky podpisem	
Podpisující:	Martin Pawinger
Organizace, OI:	Kancelář tajemníka
Statutární č. org.:	118722519
Vydavatel cert.:	1.05.Qualiflief2 CA/BRA 02/2016
Datum a čas:	11.03.2022 10:45:30
Titul:	
Místo:	

Příloha D: Odpověď na žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím od Úřadu městského obvodu Plzeň 2 -Slovany

✉ žádost o informace podle zákona č. 106/1999 Sb.

Dobrý den,
na základě Vaší žádosti ze dne 22. 2. 2022 poskytujeme informace podle zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů:
ad 1) v roce 2019 bylo přijatých datových zpráv od FO **49**
ad 2) v roce 2020 bylo přijatých datových zpráv od FO **66**
ad 3) v roce 2021 bylo přijatých datových zpráv od FO **149**
ad 4) v roce 2019 bylo provedeno **3 158** vidimací a **4 275** legalizací
ad 5) v roce 2020 bylo provedeno **2 931** vidimací a **2 125** legalizací
ad 6) v roce 2021 bylo provedeno **2 992** vidimací a **2 096** legalizací
ad 7) V roce 2020 a 2021 nepřevažovala elektronická komunikace s občany nad komunikací „na papíře“.
ad 8) V období koronavirové pandemie nebyly na našem úřadě uskutečňovány porady prostřednictvím dálkové komunikace. Konzultace neprovádíme.

S podravem

JUDr. Martina Žabková
vedoucí odboru organizačního
ÚMO Plzeň 2- Slovany

T +420 378 036 287

+420 722 965 558

E zabkova@plzen.eu

W umo2.plzen.eu

ÚMO PLZEŇ 2 - SLOVANY

Koterovská 83, 326 00 Plzeň

Městský obvod Plzeň 2 Slovany

Příloha E: Odpověď na žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím od Úřadu městského obvodu Plzeň 6 - Litice

Úřad městského obvodu Plzeň 6 - Litice
Klatovská 96/243
32100 Plzeň - Litice

Město **Plzeň**

Mgr. Denisa Kaslová
Kruhová 277
Hrádek 338 42

Spisová značka: SZ/UMO6/0451
Č.j.: UMO6/0516/22
Vypraveno dne: 4.3.2022, Plzeň – Litice

Vyhrazuje: Mgr. Jitka Mužíčková

tel.: 378036821

e-mail: muzickova@plzen.eu

Žádost o informaci dle zákona č. 106/1999 Sb., Zákon o svobodném přístupu k informacím – o poskytnutí informací

Dne 25.2.2022 obdržel Úřad městského obvodu Plzeň 6 Litice žádost o poskytnutí informací dle Zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, č.j. UMO6/0451/22, žadatelka Mgr. Denisa Kaslová, Učňovská 124, Hrádek 338 42.

K Vaší žádosti sděluji následující:

- 1) V roce 2019 bylo našim úřadem přijato celkem 6 zpráv podaných prostřednictvím datových schránek od fyzických osob.
- 2) V roce 2020 bylo našim úřadem přijato celkem 5 zpráv podaných prostřednictvím datových schránek od fyzických osob.
- 3) V roce 2021 bylo našim úřadem přijato celkem 28 zpráv podaných prostřednictvím datových schránek od fyzických osob.
- 4) V roce 2019 bylo našim úřadem provedeno celkem 803 vidimací a legalizací.
- 5) V roce 2020 bylo našim úřadem provedeno celkem 771 vidimací a legalizací.
- 6) V roce 2021 bylo našim úřadem provedeno celkem 934 vidimací a legalizací.
- 7) V roce 2020 a 2021 převládala na našem úřadě komunikace s občany „na papíře“. Nejednalo se o zásadní rozdíl proti elektronické komunikaci.
- 8) Během koronavirové pandemie jsme vzájemně komunikovali převážně telefonicky, porady s Magistrátem se konaly formou setkání online přes Meet, jit.si

S pozdravem

ÚMO PLZEŇ 6 - LITICE
KLATOVSKÁ 243, 321 00 PLZEŇ

Mgr. Jitka Mužíčková, v.r.
Tajemnice ÚMO Plzeň 6 Litice
otisk úředního razítka

Příloha F: Odpověď na žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb.,
o svobodném přístupu k informacím – město Zbiroh

MĚSTO ZBIROH

Masarykovo náměstí 112, 338 08 Zbiroh, tel. 371794003, fax 371794022
IČ: 00259225, DIČ: CZ00259225, ID DS: vtfbad7, www.zbiroh.cz

Č.j.: 528/2022/ZBI/TAJ

Zbiroh 04.03. 2022

Počet listů: 1

Mgr. Denisa Kaslová
Učňovská 124
338 42 Hrádek

Žádost o informace podle zákona č. 106/1999 Sb. - odpověď

Na základě Vaší e mailové žádosti ze dne 22. února 2022 sděluji následující.

- 1) Kolik bylo Vaším úřadem v roce 2019 přijato zpráv podaných prostřednictvím datových schránek fyzických osob? **Celkem 8.**
- 2) Kolik bylo Vaším úřadem v roce 2020 přijato zpráv podaných prostřednictvím datových schránek fyzických osob? **Celkem 12.**
- 3) Kolik bylo Vaším úřadem v roce 2021 přijato zpráv podaných prostřednictvím datových schránek fyzických osob? **Celkem 26.**
- 4) Kolik bylo Vaším úřadem v roce 2019 provedeno vidimací (ověřování listin) a legalizací (ověřování podpisů)? **Celkem 518.**
- 5) Kolik bylo Vaším úřadem v roce 2020 provedeno vidimací (ověřování listin) a legalizací (ověřování podpisů)? **Celkem 352.**
- 6) Kolik bylo Vaším úřadem v roce 2021 provedeno vidimací (ověřování listin) a legalizací (ověřování podpisů)? **Celkem 338.**
- 7) Převažovala v roce 2020 a 2021 na Vašem úřadě elektronická komunikace s občany nad komunikací „na papíře“ oproti roku 2019? Pokud ano, o jaký rozdíl se jednalo? **Nepřevažovala. Poměr byl 40% elektronická komunikace proti 60% komunikace „na papíře“.**
- 8) Byly na Vašem úřadě využívány prostředky dálkové komunikace (např. Google Meet) v období koronavirové pandemie k uskutečňování konzultací, porad? V případě, že ano, o jaké se jednalo? **Jednalo se o 1 případ dálkové komunikace pomocí služby Google Meet v rámci schůzky Rady města Zbiroha.**

Mgr. Pavel Vlček
tajemník MěÚ Zbiroh

Mgr. Pavel Vlček
Vlček

Digitálně podepsal
Mgr. Pavel Vlček
Datum: 2022.03.04
10:20:32 +01'00'

**Příloha G: Odpověď na žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb.,
o svobodném přístupu k informacím – město Kostelec na Hané**

KnH1NKV48Y3

Městský úřad Kostelec na Hané

Jakubské náměstí 138, 798 41 Kostelec na Hané

Váš dopis zn: —
Ze dne: 24. 2. 2022
Číslo jednací: KnH - 0900/2022
Spisová značka: 51.2 V/5
Vytizuje: Ing. Radka Marcinová
Tel: 582 373 951
E-mail: mutajemnik@kostelecnh.cz
Datum: 7. 3. 2022

Paní
Mgr. Denisa Kaslová
Uřňovská 124
338 42 Hrádek

Sdělení k žádosti podané dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Vážená paní,

v návaznosti na Vaši žádost o poskytnutí informace doručenou Městskému úřadu Kostelec na Hané dne 24. 2. 2022 Vám sdělujeme následující:

1. Počet přijatých datových zpráv od FO v roce 2019 – 55.
2. Počet přijatých datových zpráv od FO v roce 2020 – 75.
3. Počet přijatých datových zpráv od FO v roce 2021 – 110.
4. Počet vidimací a legalizací v roce 2019 – 248.
5. Počet vidimací a legalizací v roce 2020 – 153.
6. Počet vidimací a legalizací v roce 2021 – 219.
7. Ne
8. Ne

Městský úřad
Kostelec na Hané
okres Prostějov

Ing. Radka Marcinová
tajemnice MěÚ

Telefon: 582373321 Úřel: www.kostelecnh.cz
E-mail: mutajemnik@kostelecnh.cz

Bankovní spojení: Účet: IČO:
ČS a.s. Prostějov 1501940329/0800 00288373